

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 97.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvég-
Társaság.
Jászai főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 141.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Kedd, április 17.

Béketárgyalások az orosz husvétkor a fronton.

(Békeküldöttségek Pétervárra a frontról. — A francia kormány velünk egyező békefeltételei. — Juliusra javasolja a békét egy orosz diplomata.)

— Saját tudósítónk telefonjelelése. —

Féleúrópa népei boldogan lélek-
zettek fel a monarchia és Németor-
szág békés szózatára. A meleg tavaszi
szellő a béke gyönyörű jelszavát rö-
pítette szét és az emberek a gondta-
lanság; a közeli nyugalom osodás
érzésével adták át magukat annak a
hitnek, hogy talán már néhány hét
mulva véget ér az ágyuk borzalmas
zenéje. Fegyverszünetről, béketárgya-
lásokról szoltak a hírek és a töme-
gek hamar hitelt adtak a legrózsá-
sabb, a legbeavatallanabb közlésnek
is; s ez egészen természetes is, mert
hiszen nincs olyan háborús nemzet,
amely őszintén ne vágyakoznék a
becsületes, a tisztességes béke után,
amely nem deklaráál győzöket és le-
győzötteket, hanem az a fenkölt gon-
dolat lenne az alapja, hogy minden
nép szabadon fejlődhessek és gyara-
podhassék. Ez a béke él az emberek
tudatában, ezt kívánja minden őszinte
lélek, akiből még nem vezett ki az
emberi faj, a kultura iránt való igaz
szeretet. Csak azok nem akarnak hal-
lani a békéről, akiknek az uralma
véget érne a nemzetek meleg testvéri
ölekezésének pillanatában, s akiket
az elnyomott, a félrevezetett töme-
gek kinéletlenül felelősségre vonnának
mérhetetlen nagyságu bűneikért. Az an-
gol, a francia, a román, a szerb, az olasz
és ujabban az amerikai kormányok ve-
zetői a halálos ítéletüket látják a béke-
szerződésben és ezért fojtanak el vad
kiméletlenséggel minden olyan törek-
vést, amely a népgyilkolás befejezését
már túralmetlenül követeli. Nem okul-
nak ezek az orosz cár rettenetes pél-
dáján, s azt hiszik, hogy a sok kion-
tott vér bosszúlatlanul tapadhat a
talpukhoz.

Am hiába igyekeznek elnyomni a
béke utáni vágy kitörését, hiába ta-
posnak szöges osizmával a nemzetek
szabadságán, nem tudják megakadá-
lyozni, hogy a végzet igéje betelje-
süljön.

A béke most már nem várthat
magára sokáig és a mi külügyminisz-
terünk jól mondta, hogy a legrettene-
tebb katasztrófa a végéhez közele-
dik. Tudjuk, érezzük, minden jel azt
mutatja és minden titkos hang azt
sejteti, hogy a béke diadalmas bevo-

nulása már közeledik. De éppen azért,
mert már halljuk ennek a delejes te-
kintetű tündéri lény ruhájának suho-
gását, nyugalommal kell várni az el-
következő napok eseményeit. A tul-
zott optimizmus fostott egekbe röpit,
tehát ne adjunk hitelt a költött és
szárnyakon haladó vérmes híreknek.

Sajtóhadiszállás. A német *Karpatencorps* hivatalos lapja a *Deutsche-Karpatenzeitung* holnapi számának vezető helyén „Egy husvét” címmel ve-
zércikket közöl, amely bizonyítja, hogy az orosz tisztek és katonák szive át
van halva a béke gondolatától. A cikk szó szerinti szövege a következő:

A keleti front összes szakaszain már hosszabb idő óta nyugalom ural-
kodik. Az új orosz kormány békenyilatkozata az orosz hadseregben vissz-
hangra talált. A szent husvétü ünnepek a békevágvat csak fokozták. A né-
met katonák az orosz csapatok husvétü érzelmeit méltányolták, husvét va-
sárnapján ezért mindenütt megszüntették a tüzelést. Legtöbb kárpáti hadtes-
tünk frontján is szünetelt a fegyvertüzelés, és úgy itt, mint az egész fron-
ton, talán Varsótól a Fekete tengerig a katonák kijöttek árkaikból, hogy a
mieinkkel tárgyaljanak. Reggel még tüzelt néhány ütög, de délutánra mind-
egyik elnémult. Az oroszok fegyver nélkül közeledtek állásainkhoz. Azokat
akiknek nem volt igazolványuk, visszaküldöttük és akik el voltak igazol-
vánnyal látva, bekötött szemmel állásainkba vittük és ott megvendégeltük.
Elmondották, hogy

**Majdnem az összes tisztek és a legénység eskie a
béket kívánják és hogy káión küldöttségeket küld-
tek Pétervárra, hogy a békét követeljék.**

A mi katonáink felvilágosították őket kormányaink érzelmeiről Orosz-
országgal szemben és bebizonyították, hogy az új orosz kormány programja
teljesen egyezik a központi hatalmak decemberi békeajánlatával. Csak azért,
mert Anglia és Franciaország keresztül akarják vinni hódítási terveiket, kell
Oroszországnak tovább szenvednie. Különösen elkeseredettek voltak az orosz
katonák azért, mert Anglia el akarja venni az orosz szigeteket a Keleti ten-
geren. Végül az orosz katonák, számos német ujsággal, melyekből Németor-
szág és Ausztria-Magyarország magatartása világosan kiderül és amelyek a
valóságnak megfelelő híreket közölnek Oroszországról, visszatértek árkaikba.
Bajtársaik gondtalanul ültek lövészárkaikon és örömmel fogadták a vissza-
térő bajtársakat. Az összes szomszédos hadtesteknél is így ünnepelték meg a
husvétot.

**Ma este több magasrangú orosz tiszt bejelentette lá-
togatását a további tárgyalások céljából.**

Biztosak lehetnek abban, hogy tisztelettel fogjuk őket fogadni.

Koppenhága. Az itteni Politiken fean-
tartással a következő odessza jelentést
közli:

A *Fyns Social Democrat* című is-
mert szocialista újság a következőket
írja: Nem titok többé, hogy nem hivata-
los béketárgyalások voltak, amelyek
azonban nem vezettek eredményre. Amint
azonban tökéletesen megbízható forrás-
ból értesülünk, a meghiusult béketárgya-
lásokat más oldalról megindították és
pedig ismét a szocialisták kezdeménye-
zésére. A béketárgyalásokat teljes erély-
vel folytatni fogjuk és minden remé-
nyünk meg van annak feltevésére, hogy

Ne legyünk pesszimisták sem, mert
az megróntaná örömeinket. Marad-
junk meg eddigi böles mér-ékletünk-
nél, amely titka volt eddigi sikereink-
nek és a mértékelen vágyakat en-
gedjük át azoknak, akiknek hatalma
most ég el saját örült vágyuk láng-
jánál.

A keleti front összes szakaszain már hosszabb idő óta nyugalom ural-
kodik. Az új orosz kormány békenyilatkozata az orosz hadseregben vissz-
hangra talált. A szent husvétü ünnepek a békevágvat csak fokozták. A né-
met katonák az orosz csapatok husvétü érzelmeit méltányolták, husvét va-
sárnapján ezért mindenütt megszüntették a tüzelést. Legtöbb kárpáti hadtes-
tünk frontján is szünetelt a fegyvertüzelés, és úgy itt, mint az egész fron-
ton, talán Varsótól a Fekete tengerig a katonák kijöttek árkaikból, hogy a
mieinkkel tárgyaljanak. Reggel még tüzelt néhány ütög, de délutánra mind-
egyik elnémult. Az oroszok fegyver nélkül közeledtek állásainkhoz. Azokat
akiknek nem volt igazolványuk, visszaküldöttük és akik el voltak igazol-
vánnyal látva, bekötött szemmel állásainkba vittük és ott megvendégeltük.
Elmondották, hogy

A keleti front összes szakaszain már hosszabb idő óta nyugalom ural-
kodik. Az új orosz kormány békenyilatkozata az orosz hadseregben vissz-
hangra talált. A szent husvétü ünnepek a békevágvat csak fokozták. A né-
met katonák az orosz csapatok husvétü érzelmeit méltányolták, husvét va-
sárnapján ezért mindenütt megszüntették a tüzelést. Legtöbb kárpáti hadtes-
tünk frontján is szünetelt a fegyvertüzelés, és úgy itt, mint az egész fron-
ton, talán Varsótól a Fekete tengerig a katonák kijöttek árkaikból, hogy a
mieinkkel tárgyaljanak. Reggel még tüzelt néhány ütög, de délutánra mind-
egyik elnémult. Az oroszok fegyver nélkül közeledtek állásainkhoz. Azokat
akiknek nem volt igazolványuk, visszaküldöttük és akik el voltak igazol-
vánnyal látva, bekötött szemmel állásainkba vittük és ott megvendégeltük.
Elmondották, hogy

**Majdnem az összes tisztek és a legénység eskie a
béket kívánják és hogy káión küldöttségeket küld-
tek Pétervárra, hogy a békét követeljék.**

A mi katonáink felvilágosították őket kormányaink érzelmeiről Orosz-
országgal szemben és bebizonyították, hogy az új orosz kormány programja
teljesen egyezik a központi hatalmak decemberi békeajánlatával. Csak azért,
mert Anglia és Franciaország keresztül akarják vinni hódítási terveiket, kell
Oroszországnak tovább szenvednie. Különösen elkeseredettek voltak az orosz
katonák azért, mert Anglia el akarja venni az orosz szigeteket a Keleti ten-
geren. Végül az orosz katonák, számos német ujsággal, melyekből Németor-
szág és Ausztria-Magyarország magatartása világosan kiderül és amelyek a
valóságnak megfelelő híreket közölnek Oroszországról, visszatértek árkaikba.
Bajtársaik gondtalanul ültek lövészárkaikon és örömmel fogadták a vissza-
térő bajtársakat. Az összes szomszédos hadtesteknél is így ünnepelték meg a
husvétot.

**Ma este több magasrangú orosz tiszt bejelentette lá-
togatását a további tárgyalások céljából.**

Biztosak lehetnek abban, hogy tisztelettel fogjuk őket fogadni.

Koppenhága. Az itteni Politiken fean-
tartással a következő odessza jelentést
közli:

A *Fyns Social Democrat* című is-
mert szocialista újság a következőket
írja: Nem titok többé, hogy nem hivata-
los béketárgyalások voltak, amelyek
azonban nem vezettek eredményre. Amint
azonban tökéletesen megbízható forrás-
ból értesülünk, a meghiusult béketárgya-
lásokat más oldalról megindították és
pedig ismét a szocialisták kezdeménye-
zésére. A béketárgyalásokat teljes erély-
vel folytatni fogjuk és minden remé-
nyünk meg van annak feltevésére, hogy

A lap azt írja még, hogy az orosz
miniszterelnök proklamációja világ-
történelmi esemény és hogy a mi-
niszterelnök és Kerenszki igazság-
ügyminiszter biztosan tudják ebben a
pillanatban, hogy Németország Orosz-
országához hasonló feltételek mellett
készen áll a békére. A lengyel kér-
désben is lehetséges megegyezés és
az orosz kormány ezekről a dolgok-
ról pontosan van tájékozva. Ezek
szerint a központi hatalmakra, Fran-
ciaországra, továbbá Oroszországra

és a balkáni államokra nézve a béke összes előfeltételei megvannak. A lap bizalmi embere kifejti, hogy egyetlen ellenmondás Anglia részéről jön. Anglia teljesíthetetlen követeléseket állít fel és terület átengedéseket is kíván Németországtól. Az illető bizalmi ember, aki nagyjásu diplomata, azzal fejezi be cikkét, hogy *Julius 1-ig biztosan meg fog történni a békekötés.*

Hága. Megbízható jelentések szerint az angol munkáspárt folytonos gyűléseket tart, amelyen sürgeti az angol kormányt, hogy szövetségeseivel együtt haladéktalanul kezdje meg a béketárgyalásokat. A munkásság hasonló szellemben feliratot intézett a királyhoz is.

Az angol munkáspárt Leesben husvétkor kongresszust tartott, amelyen a következő határozatot hozta:

A kongresszusnak az a meggyőződése, hogy a további embermészárlás hasztalan és bűnös dolog lenne és nagy veszéllyel járna az angol nép jólétére és biztonságára és ezért felkéri a kormányt, hogy szövetségeseivel együtt, kezdje meg haladéktalanul a béketárgyalásokat egy tisztességes, igazságos és tartós béke érdekében.

Genf. A francia kormány szócsövéül felhasználta félhivatalos lap, a lyoni Progress amellel foglal állást, hogy az entente, tekintettel arra az orosz kijelentésre, hogy Oroszország lemond Konstantinápolyról és az Amerika beavatkozása által teremtett új hadihelyzetről, állapítsa meg közös új békefeltételeit, amely szerint lemond minden hódító tendenciáról, elismeri Lengyelország függetlenségét és a tengerszorosok nemzetközivé tételét szükségesnek tartja.

Zürich. Ribot francia és Lloyd Georg angol miniszterelnök legutóbbi volkestoni tanácskozásán az orosz helyzetet beszélték meg, amely állandóan nyugtalanítja az angol és francia közvéleményt. Hervé lapjában azt írja, hogy az entente szemhatárán az egyetlen sötét pont az orosz torradalom. Az orosz kormány manifesztuma is elárulja, hogy súlyos aggodalmak vannak a munkásság béketörekvései miatt. Oroszországban olyan tendencia észlelhető, amely minden népnek autonómiát akar adni, ami elsősorban magának nagy kárával járna.

Zürich. Péterváron röpiratokat osztogatnak, amelyek Anglia ellen irányulnak.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung-ban — mint Berlinből táviratozzák — a következő nyilatkozat jelent meg:

A szentpétervári ideiglenes kormány április 11-én nyilatkozatot adott ki, amely leglényegesebb pontjaiban egyezik Németország és szövetségeseinek több ízben ismételt nyilatkozataival. E szerint egyik fél sem törekszik más egyébre, mint létének, becsületének és népei fejlődési szabadságának biztosítására. A központi hatalmak sem nem kívánják, sem érdekükben nem áll, hogy az orosz nép a harcából

megalázva, vagy életfeltételeiből megrendülve kerüljön ki.

Nem volt szándékaikban az orosz nép becsületét vagy szabadságát érinteni. Nincs más kívánságuk, mint megelégedett szomszédal egyetértésben és barátságban élni. E mellett Németországtól távol áll az, hogy beavatkozzék az orosz viszonyok új rendezésébe, vagy pedig hogy oly órában, amikor az orosz szabadság születik, Oroszországot újból fenyegeesse. Az április 11-iki orosz hadijelentés téved, ha a német csapatoknak egy katonai vállalkozását, a melyet mulhatatlan, helyileg korlátozott taktikai szükségesség irt elő, általános jellegű nagyobb hadicselékmenynek fogja fel.

Ha az orosz nép tovább vérzik és szenved, a helyett hogy nyugodtan és zavartalanul szentelje magát szabadsága belső kiépítésének, ugy ebben nem Németország a hibás. A hibát ott kell keresni, a hol a háború folytatásához esdek fűződik. Az orosz népnek az április 11-iki nyilatkozatban kifejtett békeakarata hol talál a leghatározottabb ellentmondásra? Tulajdon szövetségeseinél.

Anglia, Franciaország, Olaszország és a hozzájuk csatlakozott szövetségeseik a központi hatalmak békeajánlatának elutasításakor teljesen leplezetlenül kimondták, hogy békét csak azzal a feltétellel kötnek, hogy Németország jogszerűleg hozzátartozó nagy földterületektől megfosztatik, Magyarország és Ausztria szétzúzatik, Törökország Európából kiszorítottatik és Kis-Azsiában széles alapokon feldarabolttatik. Az orosz nép — senki sem vár mást — szö-

vetségesei iránti kötelezettségeihez hű fog maradni.

Tudja meg azonban az orosz nép, hogy fiainak azért kell továbbra is harcolniuk és pusztulniuk, mert szövetségesei ezt úgy akarják azért hogy saját hódítási és annexiói terveiket keresztülvigyék. Ez az oka annak, hogy Oroszországnak miért kell éheznie és szenvednie. a helyett hogy most kivívott szabadságának örüljön, és szomszédaival való békés érintkezésben a haladás művének és az emberiség eszményeinek szentelje magát.

Orosz hivatalos jelentés április 14-ikéről:

Nyugati front: Puskatüzelés és felderítő munkája. Az ellenség nehéz tüzérsége lövöldözte Bródyt, néhány polgár életét veszítette.

Az arcvonal több pontján osztrák csapatok elhagyták árkaikat, zászlókat lengettek és kezükben papírcsomót tartottak és katonáinkat megszólitani igyekeztek. Tüzérségünk ezeket az osztrák csapatokat szétugrasztotta.

Román front: Puskatüzelés és felderítő tevékenység. Számos osztrák szökevény tiszt és közkatona elmondja, hogy a németek és osztrákok abban reménykednek, hogy az ideiglenes kormány munkája anarchiát idéz elő az országban és dezorganizálni fogja a hadsereget.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezeti telefonjelentés.

Bizonyos a megegyezés Oroszországgal.

Berlin. A Vossische Zeitung közli: Az Oroszországgal való megegyezés most már nemcsak lehetséges, hanem bizonyossá vált. De nem szabad a tulhajtott gyorsaság által a tömeget Oroszországban bizalmatlanná tenni. Most már mindegy, hogy a békét egy vagy két hónappal később kötik meg. Az orosz népnek időt kell adni, hogy nyugalommal megfontolhassa, hogy vannak-e érdekei. Mi nyugodtan megvárhatjuk ennek a megfontolásnak eredményét.

Genf. Hervé a legnagyobb megbotrányozással közli, hogy a francia szindikalisták majnem egyhangulag a béketárgyalások azonnali felvételé mellett határoztak.

Zürich. A turini Stampa jelenti, hogy azok a nagy sztratégiai vállalkozások, melyek a nyugati fronton folynak, a háború finisét jelentik. Megokoltak látják az a fejfogás, hogy a béketárgyalások közvetlen küszöbön állnak.

Zürich. Az Avanti romai levelezője jelenu: A központi hatalmak újabb békeajánlata Rómában nagy izgalmat keltett. Sokkal nagyobb hatást váltott ki, mint az első békejavaslat. Politikai körökben a békeajánlat hírére nagy szimpátiával fogadták és bizonyos optimizmus uralkodik.

Az Avanti jelenti: Milanóban az Avanti termeiben a szocialista parla-

menti csoport értekezletet tartott, melyen a béke kérdésében fontos határozatokat hoztak.

Frankfurt. Newyorkból jelentik: Az entente hatalmak Amerikának olyan politikai célokat terjesztettek elő, amelyek megnyerték az amerikai kormány tetszését, úgy hogy a kormány most már hajlandó az entente katonai operációjában is részt venni.

Stockholm. Az orosz kormány, mint a szocialista Pravda jelenti, az orosz cár vagyonát az állami adósságok törlesztésére fogja felhasználni. A cárnak az angol bankokban levő kontóját, a külföldön fennálló orosz tartozások megfizetésére fogják felhasználni és a cár összes kastélyát és palotáját eladják, vagy pedig jótékony intézményekké alakítják át. A esaládi alapot 100 millió rubel erejéig fenntartják. A pénzt azonban nem a nagyhercegek, hanem a kormány kapja meg, hogy a kamatokat az állami kiadásokra fordítsa. A magasabb hivatalnokok és tábornokok fizetését le fogják szálítani.

Amsterdam. A holland szocialisták képviselői fontos misszióval szombaton szintén Pétervárra utaztak.

Municló és pergőtüz. A modern háború legmodernebb eszköze, a pergőtüz hihetetlen mennyiségű municiót igényel, de közelebb hozza a döntést, védi katonáinkat és meghozza a békét. Mindenki tehát, aki a hazának szolgálót akar tenni, aki segíteni akar a küzdelemben, szolgáltsa be mielőbb — de legfeljebb április hó 30-ig fémkészletét a Fémközpont hivatalos fémbeváltóinál, mert utána szigorú, megtorló intézkedések lépnek életbe.

Zichy János grófot kitessekelik a munkapártból.

— A gróf egy nyilatkozott, hogy nem lép ki. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Budapesti Tudósító jelenti: A nemzeti munkapárt tagjai sajnálattal vették tudomásul Zichy János gróf az Est mai számában megjelent nyilatkozatát és általában kialakult az a felfogás, hogy a nevezett ezek után a párt kötelékében nem maradhat meg. A munkapárt e kérdésben holnap este hét órakor ülést tart.

Zichy János gróf v. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselő felkérte Az Est szerkesztőségét a következő nyilatkozat közzétételére:

Egy felszólításnak engedve, rövid cikket írtam a Neues Wiener Tagblatt április 8-iki számában.

A miniszterelnök ur jónak látta távollétemben a munkapárt utolsó értekezletén engem ezen cikk alapján különféle vádakkal illetni.

Szükségeseznek látom tehát ezekre itt reflektálni.

Előttöm érthetetlen, hogy mi köze van a világ jövő alakulásának „a munkapárti tagok kötelelességeihez” és amennyiben „árt a párt pozíciójának” az, hogy elmélkedem — nem „jósolok” — a mindenkit egyaránt érdeklő jövőről. Erre talán azok felelhetnének, akik a miniszterelnök ur beszédjét helyeselték.

Azt, hogy a „párt ellen fordított éllel és átlátszó tendenciával” írtam, — visszautasítom. Lehetséges ez egy oly párttal szemben, melynek létrejvetelében nekem is részem volt.

Ugy látzom, hogy a miniszterelnök ur a kérdéses cikket nem méltatta kellő figyelemre, mert különben nem mondta volna azt, hogy „óva intem Zichyt attól a kijelentéstől, hogy az állam-szociálisták óriási lépésekkel haladtak előre”. Kérdem: hogy mindaz, amit a háboru kezdete óta az államhatalmak kezelői a viszonyok kényszerítő hatása miatt tettek, a rekvirálástól kezdve a kenyér-, zsír-, cukor- és egyéb jegyek kiosztásáig; az árak maximálásától az élelmiszer- és termény-központok felállításáig, — nem egyéb, mint az állami szociálisták megnyilatkozása?

Ha azt mondja a miniszterelnök ur, hogy „ezen szociális munka eredményének megköszönése után alig lesz valaki, a ki ezen intézmények fentartását kívánná” — azt a fölötte szomorú tapasztalatok benyomása alatt magam is elhiszem, de arról valóban nem én tehetek, de még ha teljesen kifogástalanul szerveztettek volna ilyen intézmények, fentartásuk még akkor is csak kényszerhelyzet által volna indokolható.

Végül megjegyzem hogy az általános titkos szavazati jogra cikkemben egyáltalán még eszélést sem tettem, egyes személyekre vonatkozó sorok-köztü burkolt kritikákkal pedig nem szoktam élni.

Ezekből kifolyólag tisztelettel kérem a miniszterelnök urat, méltóztassék tudomásul venni, hogy az intrika nem az én kényerem, erről aránylag hosszú politikai pályatudományom alatt mindenki meggyőződhetett, kérem továbbá tudomásul venni, hogy azon pillanattól kezdve, melyben közreműködésem segítségével megszületett a mai munkapárt, mostanáig, tudommal, megteleittem azon köteleességeknak, a melyeket a párttagság minden egyes párttaga ró. Ezek tudommal a munkapártban sem lettek eddig kodifikálva és így a köteleességek mérlegelése — legalább eddig — egyéni diszkreció tárgyát képezi.

Méltóztassék tudomásul venni, hogy úgy mint eddig, hasonlóképen ezental is nézeteimnek mindig kifejezést fogok adni és semmitféle terror által magamat attól elriasztani nem engedem, hogy elmondjam azt, amit mint hazafi, mint politikusi és mint párttag a közérdek szempontjából elmondandónak tartok.

Kérem végre tudomásul venni, hogy én semmitféle nyilatkozat által a pártból magamat

kitessekelteni nem engedem, mert a párt nem magánlakás, melyből a háziur kitessekelheti a neki nem tetsző látogatót, hanem az azonos politikát követők köteleke, melyben ép oly joggal foglalok helyet, mint bárki más.

A Budapesti Tudósító jelenti: Illetékes helyről kapjuk a következő közleményt:

Az ellenzék vezérei válaszul a miniszterelnöknek a királyi kihallgatásokkal kapcsolatban tanúsított eljárásuk felett gyakorolt bírálatára, megállapítják, hogy benyomásuk szerint a koncentrációs kormány alakítására vonatkozó törekvésük nem áll ellentétbe ő felsége felfogásával.

Egészen e tekintetve attól, hogy őfelségének bizalmas politikai beszélgetések alkalmával kifejezett nézeteit nem való nyilvánosságra hozni és hogy a helyes alkotmányos fellegással és őfelségére való köteles tekintettel helyezkedtek az illető urak ellentétbe, a midőn — bár őfelségének tett bejelentés után — egy ilyen nyilatkozatot közzétettek, konstátálhatjuk, hogy ez a nyilatkozat a miniszterelnök kijelentéseit nem érinti és meg nem gyengíti.

Soha nem állítottatott senki reszeről, hogy a koncentrációs kabinet eszméjének megvalósítása ő felsége felfogásában találna akadályt. Ennek utjában a létező objektív nehézségeken kívül az a körülmény áll, hogy a koncentrációt hirdető ellenzéki pártok nem koncentrációt akarnak, hanem ezen jelző felhasználásával a többség megbénítását, a nekik nem tetsző tényezők kiszorítását és olyan alakulást, amely a vezetést az ő kezükbe juttassa.

A miniszterelnök bírálatában szó sem volt ő felsége felfogásáról. E bírálat az ellenzéknek arra az eljárására vonatkozott, a melylyel a lefolyt kihallgatások külsőségeinek tendenciózus és sokszor valótlan beállításával, újabb kihallgatásoknak és fontos politikai eseményeknek a jólétesültség pózával való híresztelésével és egyéb hasonló kizárólagos fogásokkal azt a tényt, hogy ő felsége az ellenzék vezéreinek politikai nézetek bizalmas kifejtésére alkalmat nyújtani méltóztatott, saját önző pártérdekeik és hatalmi törekvéseik javára igyekeztek kizsákmányolni.

Wolhyniában fokozottabb tűzérési tevékenység.

— Német hivatalos jelentés nem érkezett meg. —

Budapest, április 15. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Darmanései felett április 15-én egy os. és kir. repülő lefött egy ellenséges Neuport repülőgépet. Tegnap Wolhyniában az orosz tűzérési fokozottabb tevékenységet fejtett ki. Egyébként nem volt jelentős esemény.

Olasz harctér:

A fleimsvölgyi szakaszon a Cima de Bocche területen ma korán reggel rohamjáróink betörték az olasz állásokba és 7 tisztet és 124 főnyi legénységet foglyul ejtettek.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. — Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlini távirati vonalza-
var miatt a német főhadiszállás jelentése elkésett.
(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Wilson háboruba viszi egész Amerikát.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Washington. Adom képviselő javaslatot nyújtott be a képviselőházba, hogy Wilson elnököt a háboru tartamára hatalmazzák fel diktatori hatalommal.

A Daily Mail jelenti Washingtonból: Wilson elnök háborus konferenciát akar összehívni, amelyen az összes közép- és délamerikai államok részt vennének. A konferencián Amerikának a középeurópai és az entente hatalmakkal szemben követendő magatartását fogják megvitatni. Kétségtelen, hogy az Unió a konferencia terével nyomást akar gyakorolni a többi amerikai államra, mert például Braziliát csak azzal a feltétellel hívták meg, ha előbb hadat üzen Németországnak.

Newyorkból jelentik: Az amerikai lapok és különösen a Globe, éles hangon irnak Németország ellen. A washingtoni kormány a német művészekkel szemben követett állítólagos toleráns magatartását éles kritika tárgyává teszik.

A Daily Mailnek jelentik Newyorkból: Az amerikai tengerészeti hivatal elrendelte, hogy a lefoglalt magyar és osztrák hajókat vizsgálják meg, hogy alkalmasak-e ágyúval való feltegyezésre. Ha igen, úgy a hajókat egy héten belül fel fogják tegyezni. Az internált hajók legénységét, mintegy 1800 embert, mezsei munkálatokra fogják felhasználni.

Bécs. Chile bécsi követe tegnap megjelent gróf Cernin közös külügyminiszterrel és kormánya nevében közölte vele, hogy Chile a magyar és az osztrák mnarchiával és Németországgal szemben továbbra is semleges marad.

Lugano. A Secoló-nak jelentik Londonból: A Newyork nevű atlanti gőzösön, melyet német tengeralattjáró elsüllyesztett, az utasok közt volt Simms amerikai tengernagy is, akit sikerült megmenteni.

A Secoló londoni jelentése szerint a Newyork gőzöt, amelyen Simms amerikai admirális utazott, megtorpedózták, azonban a gőzös nem süllyedt el. Simms azért utazott Londonba, hogy az angol admirálisokkal megbeszélje azokat az intézkedéseket, amelyeket az amerikai és a szövetséges flották a német tengeralattjárók ellen életbe akarnak léptetni.

TANÜGY.

(—) Az újszentannai állami polgári fiúiskolában az évvégi magánvizsgálatok június hóban lesznek. A fiúk Aradvármegye kir. tanfelügyelőjéhez, a lányok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez címzett a kellően indokolt kérvényüket április hó 25-éig nyújtják be az intézet igazgatóségához. Szabó Béla igazgató.

Minisztertanács. Budapestről telefonálja tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnök elnöklésével ma délután minisztertanács volt, amelyen a kormány összes tagjai és Károly Lajos báró is részt vettek. A jegyzőkönyvet Dreseke Lázár Alfréd miniszteri tanácsos írta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Kedden: Walberg-Schwärdröm vendégfelleptével: *Eredeti Schubert-betétek*, 50 százalékos helyár-felemeléssel. *Három a kislány*, operett.

Szerdán: R. Tóth József a Király-színház tagjának felleptével: *Csárdás királyné*, operett.

Csütörtökön: Walberg-Schwärdröm és Kertész Vilmos vendégfelleptével, 50 százalékos helyár-felemeléssel: *Hoffmann meséi*.

Pénteken: Walberg-Schwärdröm és Kertész Vilmos vendégfelleptével, 50 százalékos helyár-felemeléssel: *Traviatta*, operett.

Szombaton délután 3 órakor ifjúsági és népies előadás, mérsékelt helyárakkal: Kárpáthy Zoltán.

Este 7 órakor rendezes helyárakkal: Az ob-sitos, új betanulással.

Odry Lehel — a festő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Odry Lehel csak most ünnepelte egy szinte országossá kiszélesedett ünnepély keretében Arad városa, s kívánt a 80 éves agy művésznak a magyar királyi kormányal és számos kulturegyesülettel együtt boldog nyugalma öregséget. Az öreg Odry azonban nem kér a nyugalomból, mert amint a szerkesztőségünkben kijelentette:

— Nem vagyok én olyan vén, amilyenek maguk engem lefestettek.

S csakugyan amint már a jubiláris estély koncertjén beigazolta, hogy 80 éves létére egykori gyönyörű hangjának minden frissesége és érze nem vesztett el teljesen, úgy most is egy ifju taliánhoz illő lelkesedéssel magyarázta el, hogy a művészlélek nem enged pihenni.

— Nem tudom szerencse-e, vagy szerencsétlenség — mondta de akiben a művészet lelkesedése lobog az olyan mint a bolygó zsidó akit titokzatos és misztikus vágyak hajszolnak száz világon keresztül. En is így vagyok. Opera-énekes voltam aztán megöregedtem, azaz csak a hangom öregedett meg egy kissé, én magam bizony még viselem az élet kedves örömeit szívesen. S mert már nem énekelhetek: eszembe jutott, hogy valamikor testművésznak készültem. Bizony kevesen tudják rólam, hogy Munkácsy Mihály és én együtt tanultunk festeni Aradon, egy mesterünk volt: Szamosi János. No ő többre vitte egy kicsit ebben a művészetben mint én, de az éneklésben sem volt utolsó, különösen gyönyörűen füttyült. Szamosi Jánosnál együtt dolgoztunk, s mesterünk együtt jósolt nekünk szép jövőt. Mondom: eszembe jutott ez a nyugalomba vonulásom óta egy tucat képet festettem amelyeket most ki fogok állítani a volt Weisz Leó-féle könyvkereskedés fölött levő helyiségben. Csak bíráljuk meg őszintén és ha jónak fogják találni, mondják el az urak, hogy ezek a képek — elindók.

* **Schwärdröm Walberg vendégjátéka.** A nagy svéd énekesnő csodálatosan lágy, hársenyos és meleg hangja esendült fel ma este a színházban. Mióta nem volt Aradon, talán még üdebb, hajlékonyabb lett ez a hang, melynek kristályos tisztasága rabul ejti a hallgatót elhangzásának első pillanatától fogva. Nagyobb terjedelmű, sőt esengőbb női hangot is hallottunk már, de kifejezőbbet, színekben dúsabbat aligha. Nagyszerű énektudása, tökéletes muzsikalitása győzelmesen segíti át minden olyan akadályon, melyen hangjának terjedelme és ereje egyébként nem tudná átröpíteni. Játéka elsőrendű drámai művésznővé avatja; az az istenadta tulajdonság pedig, amellyel dalait — megjátáza: a színpad világában is tüneményes ritkaság. A közönség nyílt színen és felvonások

végén tüntetőleg tapsolta s a szeretetnek e megnyilatkozását a művésznő a legkedvesebben hálálta meg. A II. felvonásban egy felejthetetlen szépségű koncertet rendezett s három gyönyörű dalt énekelt el. Egy norvég dalt A. Berg-től, melynek címe Herdegossen, aztán a Lammermoori Lucia Cevatináját fuvolakisérettel, végül egy saját szerzeményű svéd dalát, melynek zenei szépségeit s virtuóz előadását sokáig fogja emlegetni Arad zeneértő publikuma. Zeneszámait a II. felvonásban Médi-je jellemezte a legtalálóbban, „Oh milyen szépen énekelte, oly tiszta volt és oly meleg!” Méltó partnere volt Róna Dezső. Z. A.

* **A színház hírel.** Schwärdröm-Walberg holnap lép föl másodszer a Három a kislány Médiée szerepében. Csütörtökön Hoffmann meséi és pénteken Traviatta operában folytatva vendégszereplését. — Kertész Vilmos, a budapesti színház művésze csütörtök és péntek este ismét vendége lesz az aradi színháznak a Schwärdröm Walberggal együtt lép föl a Hoffmann meséi és Traviatta operában. — R. Tóth József, a Király színház művésze szerdán vendégszerepel az aradi színházban a Csárdás királyné pompás operett Ervin szerepében, melyet Budapestem Király Ernővel felváltva játszott. — Az Ob-sitos. Kálmán Imre daljátéka, lesz a legközelebbi repriz, melyre a társulat készül.

* **A Kölcsey-Egyesület Arany-Ünnepélye.** A Kölcsey-egyesület folyó hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor tartja meg idei utolsó tavaszi zsuriját, amelyre Arany János emlékeztetőnek szentel. A részletes programot a legközelebbi napokban közöljük; egyelőre megemlítjük, hogy Arany János irodalomtörténeti méltatását Zombory Andor tanár, a Kölcsey-Egyesület titkára vállalta el; a felolvasás előtt Wagner József dr. főgimnáziumi tanár ez alkalomra irt nagyhatalú zeneműve kerül bemutatásra; az estélyt az aradi színtársulat művészei fejezik be Arany egyik legszebb versének elszavalásával és néhány megzenésített költeményének eléneklésével. A Kölcsey-Egyesület tagjai az ülőhelyeket biztosító helyszámokat f. hó 20-án és 21-én délelőtt 10 és 12 óra között válthatják ki; az ünnepélyen vendégeket is szívesen látunk. Az elnökség.

* **Táncosportok a színházban.** Az a pompás műsor, melyet a Növendelmi Hivatal 18-iki színházi délutánjára összeállított, táncszámokkal bővült. Benkőné jól ismert táncművésze Bukovetz Bella, Kossuth Magda, Steiner Lórika és Verbo Erzsike aradi uri leányokból összeválogatott kolononnal magyar táncokat mutat be. Ugyancsak Benkőné tanította be a kis törpéket, akik elé fokozott érdeklődéssel tekint Arad publikuma. A törpék táncában résztvesznek; Auszterweil Eszterke, Brunner Maca, Gursch Médi és Babel, Kopp Bözse, Martonossy Klári, Rubietzky Pannika, Scepkowski Ella, Sommer Médi, Stern Zsuzsika, Wolf Bözse és Bandi. Így a műsor ritka élvezetben fogja részesíteni a közönséget. Jegyek Scherhag H. és fia cégnél válthatók.

* **Szalay-Bökefi zeneiskolájának növendék hangversenyére,** amely e hó 29-én, vasárnap délután fél 5 órakor lesz megtartva a kultúrpalota nagytermében, jegyek 3, 2, 1 korona, diákjegy 50 filléért Oláh és társá ezelőtt Weisz Leó zeneműkereskedésében kaphatók és már élénk keresletnek örvendenek.

* **Nagy Nordisk-slágerek premierje az Apollóban.** A mozi iránt érdeklődő publikumnak ma kivételes, nem mindennapi élvezetet nyújtott az Apolló-színház két remek Nordisk-sláger bemutatásával. Hogy a változatossága is meg legyen a műsornak, az egyik Nordisk-film-dráma, a másik vigjáték. Amennyire a szívünkbe markol az egyik s szomorú dalt játszik az élet hártáján, olyannyira derűs hangulatot teremt és megnévetet a másik linom, szellemes ötleteivel. A Tükörkép a címe a drámának. Egy feltűnően szép műlovarnó és egy fiatal grót szerelmi regénye, ez a kép olyan megületesben, amelyet csak az irodalom legnagyobb mestere: tudnak alkotni. A dráma kiál-

lítása igazi Nordisk-munka. Ezzel mindent megmondottunk. A vigjátékban az aradi publikum előtt személyesen is ismert Rita Sacchetto játsza a főszerepet tündöklő művészi egyéniségének tulajdonságaival. Megbámulni való az a valóságos ruhakiállítás, amelyet e filmen látnunk. A Nordisk-slágerek még kedden mennek.

Fegyházra ítélt tanítóné.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

König Mihályné Hobulea Julia, kolomanyi segédtanító felesége ellen közveszély színhelyén elkövetett lopás bűntette miatt emelt a nagyszabeni kir. ügyészség vádat. Könignét Schuster János kolomanyi lakos, mikor menekülnie kellett, megkérte, hogy arra az időre, amíg távol lesz otthonától, vigyázzon hátrahagyott ingóságaira. Lakását bezárta és a kulcsokat megőrzés végett Könignének átadta. Alig tették azonban lakukat a községbe az oláhok, Königné felnyitotta a felügyeletére bízott lakást és férje segítségével — aki az oláhokkal együtt elmenekült — az értékesebb szobaberendezési tárgyakat saját lakására szállította át. Ami még ott maradt, azt a fosztogató oláhok hurcolták szét.

Mikor Schuster pár hónap múlva hazatért, lakásának csak a falait találta meg, a szobában levő tárgyaknak nyoma veszett. A esendőrség házkutatást tartott az oláhok kiűzése után a községben és akkor Königné pincéjéből, padlásáról előkerültek az ellopott, mint egy 600 korona értékű ingóságok. A törvényszék a fosztogató asszonyt 2 évi fegyházra ítélte el, büntetését a felelőbírói bíróság is, ahova vádolt a bűnösség megállapítása és a büntetés kiszabása miatt felebbezett — jóváhagyta.

Mulatságos, de sokkal jellegzetesebb Hurdubéliu Juon riuszádi községi esküdt esete. Hurdubéliu a románok betörését megelőzőleg jobbkeze volt a riuszádi esendőrségnek. Ő volt a csendőrség bizalmi embere, aki a nyomozásoknál és kihallgatásoknál tanuképen szerepelt. A román betörés után a bizalmi emberből gyors átalakulással megbízhatatlan ember lett. Ahogy az oláhok előzöltek a községet, elment a felügyelet nélkül hagyott esendőrlaktanyába és az ott felejtett kinostári tárgyakat és Rózsa Antal esendőrmester ruháit elvitte. Az esküdt hazavitte lakására a dolgokat és azután hallgatott. Elkövetkezett azután a csendőrség visszatérésének ideje. Házról-házra jártak a csendőrok a még mindig megbízhatónak vélt községi esküdttel, hogy a laktanya széthordott ingóságait megkaphassák. Még csak az esküdt háza volt hátra, ő azonban a házkutatást — kitanulta már a csendőroktól a törvényt — megelőzte. Elment a községbe az éppen akkor megérkező esendőrmesterhez s bejelentette neki, hogy a laktanyából elhordott ingóságok egy részét lakásán őrizi.

Az ügyészség azonban másképp látta a dolgokat és őt is közveszély színhelyén elkövetett lopással vádolta, a törvényszék pedig indokolva látta a vád emelését és 8 havi börtönre ítélte el. A törvényszék ítélete ellen a vádlott a kolozsvári ítélőtáblához felebbezett. Az ítélőtábla nem látta eléggé tisztázottnak a tényállást és azért újabb tanúk kihallgatását rendelte el.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit,

hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő eselekményt követ s:

Annexió és kárpótlás nélküli béke?

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Genf. A Temps tudósítója beszélt Kerenszki orosz igazságügyminiszterrel, aki a következőket mondotta:

— Az én álláspontom nagyjában egyezik Wilsonéval. Határozott ellensége vagyok a hódítás elvének. Mindenáron meg kell valósítani azt a követelést, hogy a nemzetiségek maguk állapítsák meg az ő nemzeti jogukat és ezzel olyan feltételeket teremtsenek, amelyek biztosítják nemzeti akaratuk szabad megnyilatkozását.

Arra a kérdésre, hogy milyen a helyzet a fronton, Kerenszki így felelt:

— Ha a győzelem csak esapataink lendületétől függne, legyőzhetetlenek tarthatnók magunkat, de technikai problémák is vannak és mi kétségbeesítő örökséget vettünk át az autokráciától. Joggal dolog lenne tehát, ha a szövetségesek a forradalmat tennék teletelössé az esetleges vereségért.

Stockholm. Cseidze tökéletesen ura a helyzetnek. Bizonyosság erre, hogy a munkások és katonák tanácsa egyhangulag és általános tetszés közepette fogadta el az ő határozati javaslatát, amely az ideiglenes kormány ellen fordul. Ez utmutatás arra, hogy hogyan fognak a dolgok tovább fejlődni Oroszországban. A határozat abban csendül ki, hogy az ideiglenes kormány nem számíthat a nép bizalmára, míg az ország érdekeit háttérbe szorítja Anglia és Franciaország érdekei miatt.

Kopnhága. Pétervárról táviratozzák: A helyi munkástanácsok itt tartott kongresszusa üdvözölte a kormányt az annexió politiká feladása alkalmából és megígérte, hogy a munkáspártok támogatni fogják többi programpontjának végrehajtásában.

Pétervár. A munkások és katonák képviselőinek tanácsa ma este befejezte az ideiglenes kormánnyal szemben elfoglalt álláspontjáról folytatott tanácskozásokat, és a következő határozatot hozta:

Az ideiglenes kormány, amely a háború alatt a munkás és katonaképviselők pétervári tanácsának egyetértéséből alakult meg, nyilatkozatot tett, amelyet programjaként jelölt meg. A kongresszus megállapítja, hogy az a program elvileg az orosz demokrácia politikai követelményeit foglalja magában és hogy az ideiglenes kormány eddig teljesítette vállalt kötelezettségeit.

A kongresszus apellál Oroszország egész forradalmi demokráciájához, hogy tömörüljön a munkás és katonák képviselői tanácsa körül, amely az organizált demokratikus erők központját alkotja és amely a többi haladó erővel együtt abban a helyzetben van, hogy elhárítsa az ellenforradalom minden kísérletét és megszüldítsa a forradalom vívmányait.

A kongresszus elismeri, hogy állandó politikai ellenőrzése szükséges az ideiglenes kormány befolyásának segítségére olyan irányban, hogy a forradalom ellenes körök ellen a legérellyesebb harc indulhasson, valamint elismeri a befolyás szükségességét oly értelemben, hogy kötelezze az egész orosz politikai élet demoralizálását és azt, hogy az *annexió és kárpótlás nélküli békére, amely valamennyi nepsza-*

bad nemzeti fejlődésének elvén épülhessen fel, készüljön elő.

A kongresszus apellál a demokráciához, hogy az ideiglenes kormányt támogassa, bár annak tevékenységéért nem vállal felelősséget. E támogatásban csak addig részesíti, amíg ez a forradalom vívmányainak fejlesztésére törekszik és amíg külügyi politikáját nem alapítja a területi terjeszkedésen alapuló törekvésekre.

A kongresszus apellál a forradalmi orosz demokráciához, hogy a munkás és katonák képviselői körül tömörülve álljon készen, hogy a kormány minden kísérletét, amely arra irányul, hogy a demokrata párttal ellentétbe helyezkedik, vagy hogy a vállalt kötelezettség végrehajtásától elálljon, utasítsa vissza.

A jelen voltak a határozatot egyhangulag és általános tetszéssel elfogadták.

Varga Ottó halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Varga Ottó aradi, majd budapesti főgimnáziumi tanár, aki nyugalomba vonulása óta pár hónapot leányánál Kolozsvárt töltött, április 12-én elhunyt. Varga a legjelesebb tanárok és a legismertebb tankönyvírók közé tartozott. Kicsömötén, Vas vármegyében 1858. június 24-én született. 1879-ben Budapest tanári oklevelet nyert a történelemből és a földrajzból, de a boszniai okkupáció miatt, mikor több ütközetben vett részt, alkalmazást nem nyert s azután is volt sokáig helyettes tanár Aradon, míg végre 1884-ben rendes tanárnak nevezték ki. 1891-ben a budapesti II. ker., 1899-ben pedig az I. kerületi gimnáziumhoz helyezték át. Földrajzi és történelmi tankönyvei helyesebb irányt hoztak a tanításba, sok kiadást értek és az egyiket olasz nyelvre is lefordították. A nagyérdemű tantervi és írói szombaton délután a temető kápolnájából temették el s aradi volt tanártársa, Márki Sándor, mint a Tanárkör elnöke a következő beszéddel búcsúztatta el:

Varga Ottó, Magyarország egyik legkitűnőbb középiskolai tanára, pihenni olyan földbe tér, amelyhez küzdőmunka pályájának emlékei nem kötik. Elő szöve: és tankönyveivel száz-ezer ifjunál többet tanított földrajzi és történelmi ismeretekre, mégis talán csak egy-két tanítványa adhatja meg neki a végső tisztességet. Nem közöltünk élt; ide csak leányát, unokáját látogatni és karjaik között meghalni jött. De a Kolozsvári Tanárkörnek minden tagja ismeri nevét, amely elválaszthatatlanul összefügg azzal a törekvéssel, hogy a középiskolák földrajzi és történelmi tanításának anyagát azonos elvek szerint, egymással összefüggően és teljesen kell feldolgozni. Negyedtől évtizeden át következetesen törekedett arra, hogy szaktárgyai tanításának színvonalát emelje. Kartarsa voltam már Aradon, az országnak akkor legkitűnőbb vidéki középiskolájában, majd Budapesten; éveken át tanítottam az ő tankönyvei szerint s így bizonyosságot tettem arról, hogy pályájának és eszményeinek élt s amit egyszer jónak tartott, attól elhárítani nem engedte magát. E miatt a parlamentben két ízben is erős tanácsban részesültem. Egyszer Auszuriához

való közjogi viszonyoknak helytelen felfogásával, máskor pedig az uralkodóház történetének kuruc szellemű tárgyalásával vádolták. Tanárkörünknek a nagyenyedi kollegiumban tartott ülésén akkor tiltakoztunk a tanítás szabadságának ezen korlátozása ellen s az akkori kultuszminiszter, Wlassics Gyula meg is védte azt, igazságot szelgáltatva Varga Ottónak.

Varga szigorúan okajomozó történettánnak volt, de a szabadság olthatatlan szeretete hevítette tanításaiban és írásaiban egyaránt. Irodalmilag legszebb emléke ennek Magyarország Története, amelyet a Kisfaludy Társaság méltán koszoruzott meg szép, lelkes és alapos elbeszélése miatt: másik könyve pedig, az *Aradi Vértanúk Albuma* öt kiadásban országsszerte elterjedt. Egyik munkatársa, Kossuth Lajos, azt kívánta Aradnak, hogy legyen a *honszabadság mártírjai halálával megszentelt földjének minden perszeme termékeny honszeretben*. Április tizenegyediké emlékeztető napján, mi tanártársai, az örök nyugalomra és az örök világosság fényességén kívül, szintén azt kívánjuk az egykori aradi tanárnak, Isten színe elé lépő barátunknak, Varga Ottónak, hogy „legyen a honszabadság mártírjai történelmével megszentelt kolozsvári sírjának minden perszeme termékeny honszeretben”.

Hivatalos jelentés egy cseh ezredről.

— „Legkevesebbet foglyokban veszítettek: mindössze talán öt-százat.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A beneschau háziezrednek jó híre van hadseregünkben. Ahol a cs. és kir. 102. számú gyalogezred eddig küzdött, mindenütt csak becsületet szerzett. Az ezred levéltárában a legkülönbözőbb magas parancsnokságok legszebb dícséreteinek egész sorozatát őrzik. De legjelentősebb katonai sikereit a déli hadszíntéren szerezték a 102-esek.

Az ezredet Beneschau vidékéről egészítik ki, csupa esehből áll és ezredsegédizette, egy német-morva, aki az ezred történetét a háború alatt elmondta, szóról-szóra így nyilatkozott előttem: „Ezredünk legénysége igen művelt és kitűnő anyag, csak meg kell érteni a „fiukat” és tudni kell a fortélyukat, akkor minden feladattal megbirkóznak.” Az ezred története tökéletesen igazolja is.

Mikor 1914 júliusában elrendelték a 8. hadtest mozgósítását, a 102-esek a szerb hadszíntérré mentek. Augusztus 12-én kezdődtek az első ütközetek és az ezred átesett a tűzkeresztségen. Szerb csapatokkal és komitászikkal vívott harcok után átkelt a Drinán és az első ezred volt, amely szerb földre lépett. Biztosította a mögötte következő hadosztály átkelését és ezért augusztus 13-án dícsérelő táviratot kapott ottani haderőnk akkori parancsnokától. A 102-eseknek azután jelentős részük volt a Valjevó felé irányuló harcokban. Az ellenséges tulerő miatt később visszavették őket a Drina mögé. Bosznia-Bród és Race közt kellett azután csapatainknak átkelni Szerbiába és ezt a műveletet nekik kellett bevezetniük. A 102-esek a legnagyobb golyózáporban megint átkeltek a Drinán. Haszonnyolc óráig tartott a harc. A 102-esek, akiket a 91-esek támogattak, biztosították az átkelést és elhárították a szerbek kétségbeesett támadásait. Az ezred még aznap táviratot kapott a hadseregparancsnoktól, aki mély sajnálkozását fejezte ki az ezred súlyos tiszti és legénységi veszteségei miatt és az ezred kiváló teljesítményeire szíves köszönetet mondott. Az ezred azután

részvett a híres kolubari, cerna-barai és lej-kovai harcokban, elűzte a szerbeket jóval a háboru előtt kiépített állásaikból és bőven szerezte a babért.

Közben az orosz hadszíntéren nagyobb arányú ellenséges csapatmozgások történtek. Az oroszok a Kárpátok felé közeledtek és hadvezetőségünk kénytelen volt haderőket elvonni Szerbiából Galiciába. A 102-esek rövid helyreállítás után a Kárpátokba mentek. Az ezred 1915. januártól kezdve jelentékenyen részt vesz a kárpáti harcokban, március végén pedig a Przemyśl felmentésére indított akciójában. A 102-es és kir. csapatok májusi offenzívája bőségesen adott alkalmat a 102-esek régi vitézségének kipróbálására. Az ezred meghódítja Sambort, több óras menetelésben eléri Grodekot, amelynek keleti része még az oroszoké. A 11-esek és a 73-asok segítségével megtámadják az oroszokat, véres utcai harc fejlődik, minden házért harcolni kell. Az ellenséget minden tularaja dacára megverik és elűzik. A 102-esek később a Bugnál, Sokalnál, a Zlota-Lippánál és Stanain-

nál harcolnak. A hadtestparancsnok, aki a harcoknál jelen van, szó szerint azt mondja Wingra-ber alezredes ezredparancsnoknak: „Le a kárpáti ilyen vitéz ezred előtt!” A második hadsereg parancsnoka külön parancsban legnagyobb elismerését fejezi ki a 102-esek előtt.

1915. novemberében a déli hadszíntéren viszik az ezredet. Montefalcone-Dainonál 102-esek állítják meg az olasz előnyomulást. A Monte dei Sei Busi—Selt-szakaszon az ezred több ellenséges rohamot elhárít és az olasz — bár aknáik sok veszteséget okoznak — sehol sem tud áttörni. A 102-eseknek jelentős részük van minden ismételt csatában. Harcolnak Görz előtt, a Wippach-völgyben, Vertojbánál és hőstetteket művelnek a 144-es kapon, Fousok és Wanke főhadnagyok neve az ezred történetében felelhetetlen.

Az ezred legénysége eddig több mint 3000 hadiköltőt kapott. Hogy a 102-esek veszteségei az eddigi harcokban nem esekélyek, az természetes. Legkevesebbet toglyokban veszítettek: mindössze talán 500-at.

Hiányzik a börzéről a Krausz Simon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kedden kezdődött a múlt hét... Négy napig zárva volt a börze, a nyereségeket már múlt szerdán realizálták, szerdán zárva volt a tőzsde, esütőtőlükön újra vettek és a husvét ünnepek alatt az Országház-kávéházban verődtek össze egy kis délelőtti zugtőzsdéskére. Kénytelenek voltak szegény börzeánerék a tőzsdéi periferiákon túl fekvő Országház-kávéházba vonulni, mert az Unió-kávéházra „ráfeküdt” a tőzsdetanács a zugtőzsde ellen kiadott ukázzal. Zugtőzsde? — mondták a tőzsdén — az csak az Unió-kávéház lehet és átmentek az Országházba. Ott szilárdan és népünk erejébe vetett hittel adtak és vettek, fölverték néhány koronával az árfolyamot, hogy a derek Mezei titkár, aki egy pódiumon ül a tőzsdeteremben és jegyzi a kurzusokat, csodálkozzék, „mért oly magas”, mikor négy napig zárva volt a börze...

Denikve kedden kezdtek és pedig békehangulatban. Az amerikai szakítást nem vették tragikusan, Bécs is alig reagált rá; egyszerűen besorozták az ügyet a többi hadüzenet közé. Mint ahogy általában nem lehet tudni, mi van a bécsi és pesti tőzsdével: *rendületlenül bízik a közeli békében.* Titokzatos areol járnak-kelnek az emberek és egymásnak mesélik, hogy „biztos forrásból” kapták a közeli békét. Hogy azonban baj ne legyen, hát szilárdak békepapirokra és municiópapirokra egyformán...

— Miért ez a nagy szilárdság? — kérdezik csodálkozva komoly bankdirektorok és alig kérdezték, már esőndesebb is minden és mindössze egy rendes, stagnáns szilárdság, 1—2 koronás variációkkal van már csak jelen. Olyan nekidurálás ez mindíg az elején, olyan „majd megmutatjuk, hogy szilárdság van”, olyan „csak azért is szilárdság”, amelynek a lélegzete nem bírja a rövid másfélórás tőzsdéi időt se.

Az embernek mindíg az az érzése, hogy a pesti tőzsdét nem a világesemények, nem a postika irányítják, hanem egy pár bank, egy két hangos ügynök és a kispekulánsok kérsz. Színe, komolysága, sulya ennek a mai „magánforgalomnak” nincsen; az ember ma nem érzi, hogy a börzén lüktet a világgazdaság pulzusa, —: mindössze annyit lát, hogy nyereséget és veszítést lehet egy játékon, amit alapjában olyan kevés ember csinál itt egymás között.

(Járadék- és hadiköltés-lárma.)

Aminek nagyrészt az is az oka, hogy nincs a háborús tőzsdének egyetlen kimagasló, színes, nagy mozgató ereje. Amióta Krausz Simon elvonta innen pénzártsóit építék mögé,

azóta nincs itt a börzén egyetlen ember, aki irányt adhatna valaminek, aki biztosan tudná mit akar, aki körül harcok és küzdelmek volnának és aki mégis felül állna a pénz rettenetes forgatagán. Az emberek visszaidéznek néha Krausz Simon e szellemét, amint áll a alá szorított ideges kézzel állt az emelvényen és vibráló hangon dikálta a milliók kurzusát: szuggesztív erővel vonzolta maga után mindenkiket és mindent...

Itt derék, komoly bankigazgatók vannak most csak és ügyes ügynökök, de nagy üzletember, az amerikai tőzsdék milliárdos levegőjéből, stílusos és bátor, az ma itt nincsen.

Mert mit jelent, hogy esütőtőlükön 10 perc alatt fölverték minden ok nélkül a Kerámia részvényeit 60 koronával? Egy kis Porgesz nevű ember színdarabolt élesen visító hanggal és vett Kerámia, amikor alig kínálta valaki s ügyszólván önmagának verte föl a kurzusokat. A Wiener Bankverein nem adja ki kezéből ezt a téglagyárat, de azért nem lehet tudni, miért kellett az árfolyamot fölverni, másoda banktranzakcióhoz volt erre szükség. Tényleg alig volt Porgesz urnak vis-a-vis-ja s ha egy kicsit szerénytelen, kiabáló volt volna magasabb kurzusokat is, ugye jelentkezett senki, aki el akart volna adni.

Annál szorgalmasabban és feltűnőbbent kiabáltak azonban ezen a szerda napon hadiköltés és járulékpapirokat, kincstári pénzüri jegyeket és egyéb ilyen finom kincstári kibocsátásokat. Ugy feltűzenegy felé mintha megállt volna a forgalom, mintha sohase lett volna spekuláció, az ember csak azt hallotta, hogy hadiköltés, járadék, pénzüri jegy, hadiköltés, hadiköltés...

— Mi ez? — kérdezték ijedten a spekulánsok. — Mit akar a szelid hadiköltés és a kemoly járadék ebben a spekulációs rumliban?

A gömbölyű korlát mögött, ahova mint ketrecbe beszorítva, egymásra préselve állnak az emberek, nyugodtan és mosolyogva szemlélte ezt az ügybuzgalmat egy monoklis ur, a kinek Prager, a Giro-Egylet igazgatója és Simon Jakab, a tőzsde alelnöke gesztikulálva mutogattak egyes embereket. A lármában pedig a hadiköltésön karriert csinált: a IV-ik kibocsátásán 5 és fél százalékos hadiköltésön kurzusa kiszaladt 98 és félre, két koronával az eredeti kibocsátási kurzus fölé. Öreg börzések a fejüket esóválták és örültek, milyen hazalás a tőzsde, bár nem értették a dolgot. Később aztán, amikor megint üvöltötte a László a Fabankot, megmagyarázták nekik, hogy az a monoklis ur, aki Prager és Simon karján lebegett hadiköltésre buzdító anyalként a terembe, Balázs miniszteri tanácsos volt a pénzügyminisztériumból. Ellenőrizni jött, hogy azok az ügynökök, akik a tőzsdéi hadiköltésön, járadék és egyéb állami emissziók üzletének

lebonyolítására fel vannak itt mentve, tényleg csinálják-e az üzletet.

Hát persze, hogy csinálták a derek, öszoelő népfölkelő-ügynökök, hiszen csinálják minden nap, csak szerdán egy kicsit nagyobb ügybuzgalommal csinálták, hadd lássa a miniszteri tanácsos ur is...

(Szűk a ketrec.)

Az üzlet élénksége azonban egy külön bajt okozott. Amióta egy teremben van a gabona- és az értéktőzsde, — a másik terem hadikörház, — egy gömbölyű korlát mögé van szorítva az egész értéktőzsde. A korlát mögött egy kicsi pódiumon trónolnak a bankok emberei — mint az imaházban: sárgaréztábián van mindegyiknek a neve — s nézik, amint a többiek egymásrapselve, izzadtan szorongva, tolongva tülekednek egy kis helyért, ahol kiabálni lehet. Tényleg olyan szűk a hely itt, hogy egyik-másik embernek nincs is földön a lába, a tömeg egyszerűen a levegőben tartja. Ennek a rettenetes préseltségnek van a testi kellemetlenségeken kívül egy komoly hátránya is, t. i. egyes csoportokon belül nem hallják és nem látják egymást a vevők és eladók és egy papírban ugyanazon időben különféle kurzusok vannak.

Már régebben kérték a tőzsdések a tanácsot, alakítsa át oválisra a gömbölyű ketrecet, mert akkor helyet nyernék, de a tanács spórolt és nem tett eleget a kérésnek. Erre most Munk Péter, az ügynök-egylet elnöke összeszedte a pénzt, amibe az átalakítás kerül és kérte az engedélyt, hogy most már saját pénzüken nagyobbíthassák meg a ketrecet. Megkapta. Nemsokára ovális lesz a ketrec a börzén, hogy menne többan férhessenek az aranyborjú köré...

Tévedések az új időszámításban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A rendelet értelmében április 16-án éjjel után két órakor kezdődik az új nyári időszámítás. El hiányos szövegezésű rendelet előtt tanácsotalanul állottak az emberek, a bizony sokan nem tudták, hogy 16-át megelőző éjjel utáni 2 órától; vagy a 16-ára következő éjjel utáni 2 órától van-e szó. Így aztán megtörtént az a különös eset, hogy egyesek már 15-én este előreigazították az órájukat, míg mások 16-án reggel sem akarták elhinni, hogy az új időszámítás már megkezdődött. Ennek a zavarnak látható jelei is mutatkoztak, amennyiben a hivatalnokok egyrésze nem ment a hivatalába, részben a felek nem várták 9 órakor a törvényszék folyosóján a bírakat, részben a bírák nem keresték a feleket. Szóval az emakacsolásokban egy napi szünet állott be.

De nemcsak a törvényszék folyosóján játszódtak le ezek a jelenetek, hanem az iskolákban is. A nyolc órakor tanterembe benyitó tanár alig néhány gyermeket talált a padok között, s az ifjuság egyrésze még bődögan és buzdón fogyasztotta a korai 8 óra idejében a reggelijét. Bizony akadtak olyanok is, akik a helyett, hogy az órák mutatóját előreigazították volna egy órával, a nagy zavarban egy órával hátraigazították. Többek közt egyik szórakozott professzorral történt az meg, ki pont 10 órakor toppant be nagy lelkesedéssel tanítványaihoz, hogy történelmi óráját 8 órakor megkezdhesse. Hosszas rábeszélésre lehetett csak elhitetni vele, hogy már nem 8, hanem 10 óra van. S bizonyára még több megtévesztett áldozata van az új időszámításnak a boldog nyugalmi magánzók között, akiknek nem kell előzetesen gondoskodniuk arról, hogy órájukat az új rend dreszurájához alkalmassák.

De az emberi természet már olyan, hogy hamar megszokik mindent, s a háboru alatt különösen hozzászoktak idegeink a fegyveres és ónuralomhoz, s így ma délelőn 12 órakor senkiesem panaszkodott az ellen, hogy kora volna már hazasietni ebédre. Az utca megjeltek 12 és 1 óra között: a hivatalokból kasa,

siető emberekkel, a korzó ép oly pontosan kezdődött délután 6 órakor, mintha még voltaképpen nemcsak 5 óra volna. Más napokon mikor még a kávéházakban egy lézengő lelket sem láthatni délután 1 órakor, azaz pardon 12 órakor, — vagy talán már 2 óra volt, nehéz itt eligazodni, — vigán itta mindenki a feketéjét. Fájdalom, ma sem a kávéját, mert hiszen az új időszámítás rendje nem teremt-

hetett rendet abban a mixtumkompozitumban, amely most a kávéházi kávékat jellemzi. Szóval alig egy nap lefolyása alatt Arad arculatán meg sem látszik, hogy egy órával meghosszabbítottuk a napot. Ha csak abban nem, hogy egy kissé nyáriásabb színe van életünknek, korábban üdvözöljük a felkelő napot, korábban fekszünk le, de est már nem a magunk akaratóból tesszük.

Nem emelkedik a pótdadó.

(Új jövedelmeket kreál a tanács.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A költségvetést ma délután tárgyalta a városi tanács Varjassy Lajos polgármester elnöke alatt. A városi háztartásban mutatkozó szükségletet, költség és bevételi előirányzatot Kilyévi János főszámvevő ismertette és közölte, hogy a város 1917. évi szükséglete 3,999.551 koronát tesz ki, ezzel szemben a fedezet 1,790.905 korona. E szerint 2,208.646 korona hiány mutatkozik, amely hiány azonban a mostani 78 százalékos pótdáddal, amely 1,794.000 koronát tesz ki, 414.646 koronára oszlik.

A tanácsnak az volt tehát most a feladata, hogy megtárgyalja és jóváhagyással lássa el azokat a tervbe vett új adókat, amelyeket különféle bizottságok hoztak javaslatba azért, hogy a városi háztartás egyensúlya lehetőleg a pótdadó felemelése nélkül helyreállítható legyen. Az adóigazgató bizottságnak volt ez a hivatása és ez a bizottság többféle adótervezetet hozott javaslatba, amelyek közül egynéhányat már a szab. bizottságok és egy-kettőt pedig ma a tanács is elutasított azzal, hogy azokat, miután a deficit fedezése biztosítva van, csak a mutatkozó szükség esetén lépteti fokozatosan életbe.

Az adóigazgató bizottság javaslatait Békényi Arisztid helyettes pénzügyi tanácsos ismertette és referálásával kapcsolatosan felolvasta az adóigazgató bizottság javaslatainak indoklását és az új adók behozatala esetén készülő új szabályrendelet tervezeteket is, amelyeket az Aradi Közlöny már részletesen ismertetett.

A városi tanács mai ülésén először is úgy határozott, hogy aziránt tesz javaslatot a törvényhatóságnak, hogy a városi üzemek jövedelméből a városi pénztárba 50.000 korona fizetessék be. Ezenkívül kimondotta, hogy a városi közlekedési üzem területhasználat címén évi 60.000 koronát köteles a városi pénztárba befizetni és ezt az összeget a viteldíjak felemeléséből fogja a vállalat fizethetni.

A moziadónok tíz perccel huzt perccel való felemeléséből évi 50.000 korona bevételi többlet számíthat a város és a fél-évre való tekintettel az idei költségvetésbe, ebből csak 25.000 korona bevételt állít be.

A városi mozi várható jövedelmét az előzetes számítások évi 140.000 koronára tették, tekintettel azonban a csonka évre a jövő évi költségvetésbe ebből csak ötvétezer koronát állít be a tanács. Egyben kimondotta azt is, hogy a városi mozi haladéktalanul meg kell nyitni és a kulturpalota nagytermét csak azért adja át erre a célra, mert ezidő szerint a városnak erre a célra más megfelelő helyisége nincsen és egy új moziépület felépítése annyi időt venne igénybe, hogy sehogysem lehetne megfelelni annak a célnak, hogy a mozi jövedelme már az idei költségvetésbe beállítható legyen.

A vigalmi adót is tárgyalás alá vette egy bizottság, de miután a kabarék, orfeonok és

más hasonló előadások jövedelméből elenyésző kis összeg folyt be, mindössze csupán 2000 koronát állított be a költségvetésbe.

Ezután áttértek a telekértékdóra. A tanács a telekértékdó várható évi jövedelméből 250.000 koronát állított be a jövő évi költségvetésbe. Ez az adó nem tévesztendő össze a bettermenttel, vagyis a telek értéknövekedési adóval, hanem ez minden bel és külteleknek megadóztatását jelenti olyképen, hogy az illető telektulajdonos a külön bizottság által felbecsült értéknek félszázalékát tartozik telekértékdó címen a városi pénztárba befizetni. E szerint adó alá esnek az újonnan épült adómentes bérházak is, nem a rajtok levő épületkomplexum után, hanem csupán a telek értéke után, amelyen a ház épült.

Ezek azok az új jövedelmi források, amelyek a városi háztartás mutatkozó deficitjét eltüntetni vannak hivatva. Miután az új adók behozatalával sikerül a városi háztartás egyensúlyát helyreállítani, a városi tanács több adótól eltekintett és egyelőre nem kívánja életbe léptetni sem a világitási, sem a közlekedési adót és eltekint a lakbérfillérektől is, miután biztosítva van, hogy a tetemes háborús kiadások ellenére sem kell a mostani hetvennyolc százalékos pótdadót emelni és alapos remény van arra, hogy eme adók fenntartásával a béke napjaiban ez a helyzet a pótdadó tetemes csökkentéséhez fog vezetni.

A tanács ezután a költségvetés tételit tárgyalta.

A költségvetést a tanács a szerdán délután összeülő hármassbizottság elé terjeszti.

Fegyverszünet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Régi ismerőseink: a direktor és az igazgató reggel 8 órakor a Városi kávéházban ülnek s nem engedik egymásnak a reggeli lapokat elolvasni. Társalognak:

Direktor: Hallotta?

Igazgató: Mit? Ha maga hallotta, akkor én is hallottam.

Direktor: Megkötöttük a fegyverszünetet.

Igazgató: Micsoda fegyverszünetet.

Direktor: Az orosz fegyverszünetet.

Igazgató: Mi kötöttük meg az — orosz fegyverszünetet?

Direktor: Maga tulságosan értelmes. Az oroszok fegyverszünetbe léptek velünk, mi szintén fegyverszünetre határoztuk el magunkat, aztán megkötöttük...

Igazgató: De mit kötöttünk meg?

Direktor: A fegyverszünetet...

Igazgató: Nézze kérem: szüntesse be ezt a szünetet, mert maga egy katonailag unintelligens untaugh, aki még annyit sem tud, hogy a fegyverszünetet nem — kötük, mert kömi csak a békét szokták s azt sem tudja, hogy a fegyverszünetbe nem lépnek, hanem

Direktor: Hanem?

Igazgató: Hanem? ... hanem ... Mit kérdezet maga engem? Maga hozza nekem a fegyverszünetet s maga akarja megtudni tőlem hogy mi a fegyverszünet?

Direktor: Látja, mégis igaz, az oroszok fegyverszünetbe állottak velünk.

Igazgató: (Izgatottan) De — nem álltak...

Direktor: (Hevesen) De álltak!

Igazgató: (Kiabálva) De a fegyverszünetbe nem állnak...

Direktor: (Fujva) Hát akkor ültek, vagy táncoltak és maga a feje tetejére állhat, akkor is szünet van a fegyverekben, az orosz fegyverekben, nem, az orosz szünetekben és maga nekem ne tanítson, mert átküldtük a szociálistákat, a szünetben, hogy a fegyverek beszéljenek s ők s átküldték a szociálistákat, hogy szüneteljenek s ha van magának egy csep szemérme, akkor be fogja látni, hogy Cseidzénak van annyi esze, mint Kerenszkinek és ha Stockholmot elfoglaltuk meg lehet a béke, de addig is, míg Adler Andor és Scheidemann meggyözik Miljukovot a Fehér tengernek Konstantinápolyhoz való csatolásáról és Gueskovnak kiadja Amerika az utlevelet, addig magának nincs joga azt mondani, hogy nem állhat be a szünet, mert a szünet beáll...

Igazgató: (Könyörögve) Szünet, szünet, esedezem: szünet!

Direktor: (Fölényesen) Balátja, hogy megvan a szü...

Igazgató: (Busan) Igen, alázatosan kérem ünt, kössünk fegyverszünetet.

(Kezet fognak.)

Tilos a hadseregben a bukidominó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Még a háború elején rendeletet adott ki a hadügyminiszter, amelyben a katonai parancsnokságok figyelmét felhívja arra, hogy a parancsnokságuk alatt álló tisztikarnak adják tudtul, mennyire kívánatos, hogy a házardjátékoktól tartózkodjanak. A háború egész embert kívánt, testi és lelki épséget, a megpróbáltatások és küzdelmek alaposan igénybe veszik az agyat és az idegeket s a tehetségek kihasználására minden téren a legnagyobb szükség van.

A házardjátékok megrontják az idegrendszert, foglalkoztatják az agyat s téves gondolatokra irányítják az agyvelőt. Ez a rendelet csak egyszerű előrelátás eredménye, pusztán óvatosságból, amennyiben az osztrák-magyar hadseregben a házardjáték szenvedélye sohasem öltött olyan mérveket, hogy az a hadsereg szellemére káros hatással lehetett volna. Mint óvatossági rendszabály azonban feltétlenül szükségesnek bizonyult, mert hisz a háború okozta viszonyok sokkal hajlandóbbá teszik a lelkeket extrémításokra s a mindennapi foglalkozástól elütő kilengésekre, mint a polgári élet nyugalmas ideje. A polgári életből és azt sokszor az iskola padjairól kikerült ifjú tisztikar a lövészárkok téli unalmában, vagy a hinterland nyugalmasabb foglalkozásában találhatott elég időt arra, hogy megismerkedjék a szórakozásnak azokkal a fajtáival is, amelyeket a festett lapok figuráiból lehet tanulmányozni.

Amint egyik bécsi lap írja, egyik hadseregparancsnokság az utóbbi időben tapasztalta, hogy a fegyverekhez és rendhez szoktatott ifjú katonák a legnagyobb tisztelettel respektálják ugyan a házardjátékokról szóló parancsnoki figyelmeztetést, de az annak értelmezésében egészen különböznek attól a szándéktól, amellyel azt annak idején kibocsátották. Az ifjú emberek a házardjáték alatt ugylátszik, hogy

csupán a kártyákkal üzött hazárdjátékot értették s ezt katonai fegyelemnek megfelelőleg kerültk is, de annál nagyobb számmal szerettek be dominóköveket. A dominó voltaképpen ártatlan játék, de elvégre a sakkot is lehet hazárdul játszani s a parancsnokság csakhamar azt vette észre, hogy a dominókövek egymás mellé való helyezésében sokkal nagyobb szerepe van az előfogatásoknak s nagy összegű pénznek, mint a szórakozásnak. Egy napon egyik hadtest vezetője arról értesült, hogy tiszték között egy ilyen játékdélután folyamán tizezrek cseréltek gazdát. S egy B. nevű huszárszázados egymaga jelentékeny pénzeket vesztett. Midőn kérdőre vonták, hogy hogyan lehetett dominókövekkel ilyen nagy összegű pénzt elveszteni s hogy mi annak a játéknak a neve, amelyet játszottak, a százados azt felelte, hogy Bukidomino, vagy ahogy népiesen nevezik, Sechserdomino.

Néhány napra rá megjelent a „Streffleur“-féle „Militärblatt“-ban a következő rendelet:

— „A hadügyminisztérium 6. d. — Abt. 4/II. Nr. 2109/16. számú körrendeletével a 796. §. M. St. G. törvényeikk alapján a Bukidomino nevű játékot a hadseregben a legszigorúbban tiltotta.

Péterke.

(Riport egy kétéves kis fiúról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Munkatársunk felkereste Péterkét, hogy egy és más élmezési kérdésben meginterjúvolja.

Péterke kétéves, fehér sweatert hord. Szeme mint a kékény és a haja puha arany.

Péterke szives volt fogadni munkatársunkat, de csak később állhatott rendelkezésére, mert egyelőre azzal foglalkozott, hogy a bórdivány támlájából — a sajt rendszere szerint — kihuzogálja a lószórt.

— Tej... cukor... tej... cukor... mindössze ez volt véleménye Péterkének a közéletmezésünkről.

Erre édesanyjához fordulunk. Ezt az iránt kérdeztük meg, mennyibe kerül egy hónapban egy kétéves kistru élmezése? Az édesanyja — aki pompás gazdasszony — minden tételre emlékezett. Elmondta, hogy a kistruat a lehető legnagyobb gondnal nevelik, elsősorú gyermekorvos elvei és tanácsai szerint táplálják és semmit se sajnálnak tőle, de azért bizony a mostani háborús drágaságban még akkor is takarékoskodnak, ha a „babá“-nak főznek. Ime itt a számadás.

Az anya-összeráncolja homlokát, sóhajt, aztán így szól:

— Kezdjük az édességekkel. Arról van ugyebár szó, hogy mi kell egy hónapban okvetlenül. Ezeket említhetjük föl: Fél kiló kakao (25 korona), 6 kiló aszaltszilva áttörve, kompotnak (16 korona 80 fillér), két kiló alma kompotnak (6 korona), fél kiló méz (5 korona), 1 kiló barackiz (8 korona), negyed kiló szilvaiz (1 korona 50 fillér), 40 deka paradicsomiz (3 korona), negyed kiló csokoládé (6 korona), negyed kiló füge (3 korona). Havonta elfogyaszta 2 kiló lisztből készült cakesszerű süteményt, ez vajjal, tojással együtt (10 korona), 1 kiló kockacukrot kávéba stb. (1 korona 28 fillér), 20 deka cukorkát (8 korona)

Aztán? ... Aztán naponta elfogyaszt háromnegyed liter tejet (ez egy hónapban 15 korona), háromnegyed kiló darát 1 korona, husleves, hetente kétszer zöldséggel és árpa-gyönggyel (egy hónapban 25 korona), felváltva paradicsom, áttört bab, sárgaborsó, zöldbab, burgonya és kőménymagos leves, szintén

felváltva naponta p... kel, kölbimbó, bab, borsó, paradicsom, burgonya, feketegyökér és sárgarépa főzelék (egy hónapban mindössze 50 korona), vaj, a vajaskenyérhez (egy hónapban 6 korona). Adják csak össze ezeket a teteleket. Majdnem 200 korona egy hónapban. . . egy kétéves gyermek élmezése. . . Pedig inkább mindent szűken számoltam, mint bőven.

— Nem számítottam fel a gyógyszereket, egyebeket sem. Kell — csontok erősítéséhez — csukamájolaj is, havonta 15 korona, keményítő fürdő, a bőre ápolásához, ehhez a kőmennyítő 8 korona. És nem vettem figyelembe a ruhákra való kiadást. Parancsol pár adattal? Tessék. Ma két éves kis gyermeknek egy pár cipő 34 korona, egy pár harisnya 3 korona 60 fillér, egy egyszerű rövid ruha (készen) 60 korona, egy kis télikabát (két éves gyermeknek) 100 korona.

Péterke apja ügyvéd. Sohasem láttak gondot, mindenük van, ami szükséges, de azért az édesanyja sóhajtva gyónja meg ezeket az adatokat. Vajjon hogyan élnek a többi Péterkek, kiknek szülei nem tudnak 200 koronát áldozni havi táplálékukra?

Fölkerestünk egy gyermekorvost, ki a következőket mondta erre vonatkozóan:

— Bizony, a mai gyermekorvos legnagyobb problémája a — drágaság. A drágaság ma már gyermekorvosi probléma és csak a legnagyobb furtanggal tudunk vele megbirkózni — mi, gyermekorvosok — itt és ott.

Az jut még eszünkbe, hogy annakelőtte maiv rajongók a huszadik századot — ezt a huszadik századot! — a „gyermek század“-nak nevezték.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Eljelt 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Freiburgot 37 repülő bombázta.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti, hogy szombaton déli 12 óraker tizenkét repülőből álló repülőrajt Breizgában levő Freiburg nyílt várost megtámadta, majd délután 5 óraker újabb 23 repülőgép jelent meg. A gyalázatos támadásnak több ember esett áldozatul: 7 nő és 3 férfi és egy katonára meghalt, 17 nő, 8 férfi és 2 gyermek megsebesült. A városi színházat, intézeteket, klinikákat, az egyetemet a repülők megrongálták. A támadást elhárító repülőink felszállottak s két ellenséges repülőt lelőttek, egy harmadikat lezuhanásra kényszerítettek. Mind a három gép angol típusu, személyzetük is angol; A támadást vezető ezredes fogságunkba esett. Valomása szerint e támadás retorzió a Gloucester kórházhajó megtorpedozásáért. Ennek a megokolását a leghatározottabban kétségbe vonjuk. Koránnyunk ugyanis a legerősebben figyelmeztette Angliát, hogy bizonyos területen még a kórházhajókat sem tűrheti meg.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A Földközi tengeren újonnan beérkezett jelentések szerint buvárhajóink 6 gőzöst és két vitorlást súlyosztettek el 40.782 tonnatartalommal.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Brazília követe jegyzeket nyújtott át

a német külügyi államtitkárnak, amelyben a brazíliai kormány kijelenti, hogy a Parana nevű gőzös elsüllyesztése miatt megszakítja a diplomáciai viszonyt Németországgal és kéri követségi személyzetének az utlevelek kiadását.

— Aradi újságíró a hadifogságból. Rudnyánszky Endrőtől érkezett hosszú hallgatás után az Aradi Közlöny szerkesztőségébe néhány soros levelezőlap, melyben hadifogságba jutott barátunk tömören elmondja, hogy mi történt vele, amióta nem hallottunk róla hirt. „Már hat hónapja vagyok orosz fogságban — írja február 17-én keltezett levelezőlapján. Az első időben már egyik városból a másikba vándoroltam, így nem volt módomban, hogy írjak. Megseberéltem, de most már meggyógyultam, teljesen egészséges vagyok, csak amiatt aggódom, hogy az otthoni dolgokról semmit sem tudok. Csakam: Serpuchow II. a moszkvai vasútvonalon, Oroszország.”

— Fűsibe ment karrierek. Igaz ugyan, hogy a háborúban minden katona tarsolyában horéja a marsallbotot, azonban mégis nagy feltűnést keltett a hivatalos lap tegnapi számának az a része, amely arról adott hírt, hogy a király egész sereg hadnagyot — alezredessé nevezett ki. Természetes, hogy maguk a hirtelen, szédületes tempóban előléptetett tiszték csodálkozása lehetett a legnagyobb. Az új aranygallérosok husvétii ajándéka azonban csak pünkösddinek bizonyult, mert a Budapesti Közlöny, amely karrierjükhöz segítette őket, huszonnégy óra elmúltával valamennyit degradálta — főhadnaggyá. A hivatalos lap kegyetlen eljárását ebbe a kis hirbe szoritja:

Helyesbítés. A Budapesti Közlöny 1917. április 13-án megjelent 86. számában közölt hadseregi kinevezések sorozatában a hadnagyok főhadnagyokká nevezettek ki.

A furcsa dolog természetesen magyarázata az, hogy a hivatalos lap munkatársa, aki a kinevezéseket németből fordította, az Oberleutnant-ot (főhadnagy) Oberstleutnant-nak (alezredes) olvasta, s így a hadnagyokat nem főhadnagyokká, hanem alezredesekké léptette elő.

— Halálozás. Papp György gimnáziumi tanár a maga, valamint gyermekei Leonidas, Lia, Vetus, Györgyike és Flóra nevében megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett és felejtethetlen hitvese, illetve édes anyjuk Papp Györgyné szül. Pop Veturia április 15-én meghalt. Temetése 17-én délután 3 óraker lesz Révai-utca 14. szám alatti házból.

— Térdig a mocsárban. Berlinből jelentik: Egy itteni lap érdekes és talán aktuális reminiscenciát utít fel abból az időből, amikor II. Sándor cárral trónralépett és átvette a tróntól a krtimi háború súlyos örökségét. Foulont, az akkori hannoveri orosz követet, aki legjobb viszonyban volt a cári családdal, Pétervárra hívták tanácsadás végett. A követ nyomatékosan békét ajánlott, amire a cárné így szólt hozzá:

— Ön tehát békét ajánl? Ez azonban a mocsárba visz bennünket.

— Erre Foulon ezt a megjegyzést tette:

— Már most is térdig benne vagyunk. Ha békét kötünk, az erőtesztéstől talán övig bele-süllyedünk, végül azonban mégis kimászhatunk belőle. Ellenben ha folytatjuk a háborút, fejünk tetejéig elmerülünk az iszapban és semmiképpen sem tudunk belőle kijönni.

Igy történt azután, hogy az oroszok megkötötték a békét.

— Rezső kocsisok Apatelek községben. Apatelek község előjárás a közönsé teszi, hogy a rézgálicot f. hó 24-ik és 25-ik nappain osztja szét. Az előjáróság.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Megkezdődött a nagy francia áttörési lökés.

(Élet-halál harc a nyugati fronton.)

Berlin, április 16. (Hivatalos.) A nagyíhadi szállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja;

A Scarpo északi partján megsemmisítő tüzelésünk az angol támadó hullámokat feltartóztatta, úgy, hogy a rohamtámadás elmaradt. Croisilletől északkeletre is tüzelésünk az angoloknak egy erős támadását nagy veszteségükkel megghusította. Az arracambraii utól északra csapataink egy előretörése az ellenséget visszavetette Lasnicourtra és Bursiesre. Az ott harcoló ausztráliai csapatok véres vereségükön kívül 475 foglyot és 17 gépfegyvert vesztek, melyeket beszállítottunk, továbbá 22 ágyút, amelyeket tőlük elvettünk és robbanással használhatatlenné tettünk. St. Quentinnél a tüzelési tűz ismét erősödött.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

Az Oise és az Aisne között Wauxoilonnál és Chiwresnél tegnap a franciáknak erős tüzzel előkészített támadása megghusult. Soissonsól Reimsig és a Champagne nyugati részén a tüzerharc a tüzelés és az aknavetők legerősebb felhasználásával tovább tart. Az április 15-éig megghusult ellenséges felderítő előretörések után ma reggel a gyalogsági harc széles szakaszon fellángolt.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja.

A lotharingiai sikon és a brandenburgi kapunál francia rohamcsapatoknak állásaink elleni vállalkozása teljesen sikertelen maradt. Ellenséges repülőknél az Aisne mentén köztölt léggömbjeink ellen végrehajtott egységes támadása eredménytelen maradt. Az ellenség Soison és Verdun között tegnap 11 repülőgépet veszett, amelyek legtöbbje a legujabb Spada rendszer szerint épült.

Keleti harctér:

A harci tevékenység általában csekély volt. Csak a kovel-lucki vasúti vonalon tett orosz tüzelés mintegy tízezer lövést állásainkra. Az előretörő portyázó csapatokat visszavetettük.

Macedóniai harctér:

Különös esemény nem történt. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Arracnál csekély harci tevékenység.

Az Aisne mellett a nagy francia áttörési lökés messzire kitűzött céllal, tíz napos tömegtüzeles után megkezdődött. A negyven kilométer széles támadási fronton folyamatban van az elke-seredett harc legelső állásainkért.

Keleten nem történt lényeges esemény.

— Nagy hideg Franciaországban. Bernből táviratozzák: A Petit Parisien írja: A nagy hideg, mely pár nap óta Franciaországban uralkodik, erős aggodalmakat kelt a termés kilátásokra nézve, különösen Dél-Franciaországban, ahol a kár rendkívül nagy.

Ismét gyermeket ölt a srapsnell Őthalmon. Csak néhány napja, hogy hirtadtunk arról a halálos végű srapsnell robbanásról, amely Őthalmon történt, és amelynek több gyermek élete esett áldozatul. Ma ismét ilyen tragédia színhelye volt Őthalom községe. A katonai gyakorlóterén talált srapsnell vitt haza Fontay Adám és az öccse. Otthon játszadoztak a lövedékekkel, amely felrobbant és a fiatalabb gyermeket nyomban megölte, míg az idősebbet súlyosan megsebesítette. Az aradi közkórházba szállították. Ugy a polgári, mint a katonai hatóságok kötelessége lenne, hogy az ilyen szerencsétlenségek megtörténtét lehetlenné tegyék. Valanól hibának kell lennie, ha hetenkint megisméllődhetik, hogy gyermek kezébe kerül a ki nem lött srapsnell.

— Citromot árasít a város. Közhiaré teszem, hogy a város részére érkezett 68 láda citrom, holnap, kedden délelőtt fog a hatósági elismert árussal foglalkozó kereskedők között szétosztani. Egy kisebb darabnak eladási ára 30 fillerből, a nagyobb darab eladási ára pedig 40 fillerből állapított meg, ezen árat az eladással foglalkozó kereskedők kötelesek betartani. A kereskedők az utalványért a közlelmzési hivatalban jelentkezzenek. A közlelmzési osztály vezetője

— Hogy él a cár fogságában? Oroszországból Hollandiába érkező magánlevelek szerint, mint Amsterdamból jelentik, a Carszkoje-Szelóban fogvatartott II. Miklós volt cár szabadságát napról-napra jobban korlátozzák. A cár családjával nem él együtt, egyetlen társasága lakója, de a volt cárevicsnek, aki anyjával lakik, megengedték, hogy mindennap többször meglátogassa atyját. A cárnak nem szabad elhagyni a számára kijelölt lakosztályt, csak délelőtt és délután sétálhat a parkban egy-egy óráig. Sétánál lakója kíséri és ezenkívül két csendőr állandóan őrködik felette. Mindkettő éjjel-nappal a cár lakosztálya mellett tartózkodik. Látogatót a trónjától megfosztott uralkodó nem fogadhat és bár többször kérte, hogy több volt udvari főméltóságot fogadhasson, az ideiglenes kormány egyetlen egy esetben sem engedte ezt meg. Újságot nem kap a cár és így nem tudja, hogy mi történik a világban. Levelét előbb Kerenszki igazságügyminiszternek kézbesítik, aki eldönti, hogy melyiket lehet átadni az ex-cárnak. A cár reggel nyolc órakor kel fel és mindig a pétervári Preobrazsenski-ezred ezredesi egyenruháját ölti magára. Azután reggelizik, majd sétál és lakosztályába visszatérve fogadja fiát. Egy órakor ebédel, elvégzi délután sétáját és ismét fogadja a volt cárevicsét.

— Az Aradi Közlöny vasárnapi számát csak későn kaptá kézhez a közönség s ennek hirtelen beállott technikai zavarok voltak az okai. Mindent elkövetünk, hogy ez meg ne ismétlődhessen és hogy a lap megjelenése semmiféle nehézségekbe ne ütköztesse. A háború által teremtett súlyos ipari viszonyok ugyan majdnem lehetetlenné tesznek minden technikai javítást, de a lehetlent is meg kell kísérelni

hogy az Aradi Közlöny nagy olvasótáborra kora reggel kézhez kaphassa kedvelt lapját.

— Fürdő megnyitás. Arad és Hunyadvármegye határán fekvő Alvács kenes hőgyógyfürdő megnyitott. A közönség körében olyan jó hírnévnek örvend a fürdő, hogy azok, akik állandóan felszokták keresni, jól eső érzéssel veszik tudomásul, hogy kedvelt fürdőjük megnyitott. A Berkovits név, a fürdő tulajdonos neve is előnyösen ismert, így nem is csoda, ha a fürdőt az idén is sokan fogják felkeresni.

— Koszorúmegváltás. Szabó Albert és neje megboldogult Weisz Miksa ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományoztak az Aradi Izraelita Kiházasító Egyletnek, mely adományért ezúton mond köszönetet az egylet elnöksége.

— Névváltoztatás. Kiskora Messer Ilés aradi lakos családi nevének Merényi-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Pusvélai ajándékok, illatszerek nagy választékban, gyermekkoscsik 50—300 koronáig kaphatók Fischer nagyáruházában. 2082

— Legujabb divatlapok Kerpelnél. 354

— Költőkönyv b. figyelmebe ajánlom dr. van felzerelt raktáramat. Villanyesillárok, mindennemű dísz tárgyak, üveg és porcellán servisek legolcsóbb beszerzési forrása. Fischer Mór Andrassy-tér 25. Városi és megyei telefon 568. 2840.

Az Aradi Közlöny

előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre	...	...	36 korona.
Negyed évre	...	...	9 korona.
Egy óra	...	...	3 korona.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* Honnan jöttünk ... Mára megyünk ... (Amerikai szenzáció az Urániában.) Amerikai szindarab van ismét műsoron az Urániában. Főszerepét egy mesés szépségű amerikai leány, Ella Hall játssza, aki egészen különlegesen gyönyörűt formált a szerepből. A darabnak négy felvonása van s az órák át, mi alatt a játék leperg előtünk, percek sinosenek, hogy az érdeklődés megcsappanjon, pillanatra sem zökkenünk ki abból a mély, lenyűgöző hatásból, amit a súlyos dráma téma bennünk kelt. Ismerős az az amerikai leánytípus, amelyet Ella Hall oly kolossalisan demonstrál. Színes novellákból ismerjük őket, ha nem az életből, pesti orfeumokból, ahol az ilyen kis, kedves grilök oktatott alkotva szöveget az asztaltaló időben feltűnedezni. Tizenkét-tizenöt éves „naaylányok”, egy rövidre nyírt bajszú zömök uriember, az impresszárió vezénylete alatt, akik, noha a könnyelmű Muzsának állanak a szolgálatában, oly romlatlanok, szerények, mint a legjobb familiából való, háziasszony nevelt leánykák. — „Benjamin karrierje”, a legpompásabb vígjáték egészíti az elsőrangú műsort.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Állami segítés az igazságszolgáltatási személyzetnek.

— Élelmiszerek természetben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Balogh Jenő igazságügyminiszter segíteni akar az igazságszolgáltatásnak ezer bajjal küzdő munkásain és ezért az állam részéről élelmiszeket helyezett kilátásba.

Tegnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta az aradi bírák és ügyészek bizottsága nagylentőségű értekezletét az élelmészeti nehézségeinek leküzdése érdekében. Régi ideájuk talált most kielégítésre azzal az elhatározással, hogy a törvényszéki tisztviselők élelmészését az állam veszi gondjába. A megtartott értekezleten elhatározta a bizottság, hogy ezentúl az összes élelmi és szükségleti cikkeket az állam segítségével fogják beszerezni. A Közlelmzési Hivatal az összes tisztviselőket egy kártalbe osztotta be és így a tisztviselők kör-

KURZER BERTALAN

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

lenül és nem kereskedők útján fogják kapni ezentúl a lisztet és a többi élelmiszereket.

A bizottság tagjai elhatározták egyuttal, hogy a későbbi időben sertéshizlálásra is be fognak rendezkedni és eljárnak a Korpaközpontra, hogy a szükséges korpát rendelkezésre bocsássa. Az aradi törvényszék tisztviselőinek ezenkívül zöld főzelékfélék is állanak rendelkezésre, amennyiben az Óvár-téren nagy területen foglyak mivelik a földet, amelyet még bővíteni akarnak.

A bizottság tagjai: a törvényszék részéről Horváth János törvényszéki bíró, Neubrunn Jenő törvényszéki kezelő, a járásbíró részéről Kovács József járásbíró és Haglauer György kezelő, az ügyészség részéről pedig Tompa Gyula dr. ügyész és Pálffy Imre kezelő. Az értekezlet ügyvezetője Uray József járásbíró volt.

A bizottság feladatát intéz az összes bírósághoz és alkalmazottakhoz, hogy eszakiakozzanak és szükségleteiket ezen az úton fedezzék.

— Bolgár kikötőkbe rendelt teherárak felvétele magyar és osztrák hajóállományokon. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. közli, hogy Wien, Pozsony, Budapest, Vukovár, Ujvidék, Zemun, Bázias és Orsova állomásai fuvarlevelenkint legalább 5000 kg. összesúlyu küldeményeket Vidia, Lom, Rahova, Sonovit, Sistow és Rustuk bulgáriai állomásokra elszállítás végett ismét elfogadják. A küldeményekre a társaság díjszabásának és üzletszabályzatának határozmányai csak annyiban érvényesek, amennyiben a hadvezetőség szoktól eltérően nem intézkedik. E fenntartás alapján a küldemények készpénzelőleggel vagy utánvétellel meg nem terhelhetők s az árúknak az osztályértéket (100 kgkint 150 frank) meghaladó értéke a társaságnál nem biztosítható. Kötelező díjszabások nem alkalmazhatók. A tekintetbe jövő díjtételekről és határozmányokról, valamint netáni teljes hajórakományok esetén figyelembe jövő módosításokról készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. április 17-én, kedden:

G) Parlot.

C) Barlot.

3 a kislány.

Operetta.

Kezdete 7 órakor.

Nudnyanszky Andre átváltásban
Staubert József.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szálította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

ujság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország újságolvasó köreinek, valamint a harcban küzdő katonáknak is előszeretettel olvasott

NAPILAPJA.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.)

Papp György gimn. tanár a maga, valamint gyermekei Leonidas, Lia, Vetus, Györgyike és Flora nevében meglort szívvel jelentik, hogy Irmán szeretett és felejthetetlen hűvese, illetve édes anyjuk

Papp Györgyné

szül. Pop Veturia

életének 49-ik és boldog házasságának 30. évében f. hó 15-én hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs akaratához képest, a halotti szertartás k. felvétele után történt jobbtétre szerződött.

A felejthetetlen drága halott földi maradványai f. hó 17-én d. u. 8 órakor fognak a Révai-utca 14. szám alatti gyászházából, előzőleg a gör. kath. rom. egyház szertartása szerint történt beemelés után örök nyugalomra helyeztetni.

Részösítse út a Mindenható a túlvilági élet boldogságaiban. Emléked áldott és felejthetetlen nekünk.

Arad, 1917. április 15-én.

Pop Silvia, férjezett Selagian, Pop Auróra férjezett Gents, Pop János, testvérei. 15

Varga Imre első temetésrendező Intézete Arad Andrássy-tér 13. telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 736.

Lapkihordópár felvételük.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

737

Használt ólom megvételre keresetlik.

Tiszta, jó minőségű

házi szappan

nagyobb mennyiségben megvételre keresetlik.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hájós-féle ANAGALLIN használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficálja, utóbb igen kellemes. Ára egy porcelán-szellencének 80 fillér

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy 2. sz. M. Aradi Színház.

A szépségpolás titka a felhasználott szépségpolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitünő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat Rozsnyay Serail arckenőse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápolókban. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Lila, Lila du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél!

1917

Rozsnyay Máttyás gyógyszerészárában Arad, Szabadság-tér.

Bakács Miksa

női divattermék
megnyitotta

Arad, Weitzer János-utca 13. (Postával szemben.)

FISCHER-FÉLE PÓTKÁVÉ

használata mellett felébe kerül a minden-napi kávéja! Nem cikória izü, soha jobb kávé nem ivott!

Kapható:

Fejér Gyula, Atlantika, Pollák József, Guttman Samu, Dávid Vilmos, Lázár Gyula, Rothstein Mór és Amtmann Lajos urak üzletében.

Archámlasztás!

A kozmetika legújabb vívmánya. Egy berlini tanár találmánya. Felhívja az összes bőrámlasztó szereket. Az eljárás egy fél óra alatt kész. Teljesen ártalmatlanul és fájdalom nélkül választja el a felső réteget az arcbőről. Gyönyörű arcbrórt eredményez. meglepően olcsóvá teszi az arcot, ezáltal feltűnően fiatalít. Eszközöm kozmetikus arcbőrre intézetemben ideiglenesen Battyány-utca 10. szám alatt.

Bartháné, szakképzett kozmetikusné

Arad szab. kir. város gépüzemei.

Tisztelettel értesítjük a város közönségét, hogy a

jégeladást

f. hó 16-án kezdjük meg.

A jég ára:

A jéggyárban átvéve métermázsánként 5 K.
Házhoz szállítva napi fél adagonként és havonként 10 K.

A raktárban átvett jég ára az átvételkor, a házhoz szállított jég ára pedig f. hó 16-ig, a következő hónapokban pedig mindenkor a hó 1-ig előre fizetendő.

Megrendeléseket csakis a bérletösszeg előzetes beküldése mellett fogadunk el.

A pénz beküldésére és a megrendelésre:

Ifj. Klein Mór, Andrassy-tér	12.
Bloch H. " "	18.
Keppich Zsigmond " "	25.

cégeknél f. hó 13-tól kezdve postautalványok állanak díjtalanul a közönség rendelkezésére.

2402

Arad szab. kir. város gépüzemeinek igazgatósága.

Ajánlok

Zsirosszódát

(100% és 128%) azonnali szállításra

Rosenberg József

árúgynök 2419

Arad, Thököly Imre-utca 37.

5-1916. bm. sz.

Árverési hirdetmény.

A néhai Kirle Antal hagyatékához tartozó háromszáz ezer darab első- és másodosztályú vegyes kész tégla 1917. évi április hó 26-án délután 3 órakor Aradon, Salgó-utca 2. sz. a. levő közjegyzői irodában, azonnal készpénz fizetés mellett egy tömegben a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Elkiáltási ár, melyen alul a tégla mennyiség el nem adatik, kilénczeker korona.

A vételi illetéket a vevő fizeti, aki a vételár kifizetésekor azonnal birtokba lép s az áru fölött rendelkezik.

Az áru Aradon, a nyomásköz-dülő 12. sz. a. kőtele tégla-telepen megtekinthető s az árverés napjától számított 30 nap alatt a vevő által elszállítandó.

Felvilágosítást ad a kir. közjegyzői iroda.

Arad, 1917. évi április hó 10-ik napján.

Dr. Müllék Lajos,
kir. közjegyző.

2125

ELADÓ

egy közvetlen az országot (300 m.) és 12 km. a vasuti állomástól fekvő 25.0 kat. holdas jegenyefenyő erdőseg, tartalma következő:
4949 szál 10-25 cm.
1194 " 25-98 cm.

embermagasságban felmért vastagság, összesen 2837 m³, megmunkálásra alkalmas és külön 174 m³ tűzifa átlagos 30 koronával köbméterenként.

Közelebbi felvilágosítások alólírott nál Guránoniz, u. p. H. Kristyór.

Macavei Traján

Házadások,

valemit kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetlen vállalat. Az ország minden részében előjegyzve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megajánlatokat két

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2369

Tiszta, jó minőségű

házi szappan

nagyobb mennyiségben megvételre kerestetik.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyertünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habalk! A szájüreget desinfectálja, utána igen kellemes. Ára egy porcelán-szetancsónak 80 fillér.

Fontos szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyházal szemben.)

Elvállalok: Czimfestő, szobafestő, szobakárpitozó, mázoló munkákat, elsőrangú és modern kivitelben.

CZEILER ISTVAN

cimfestő, szobafestő, szobakárpitozó és mázoló.

Arad, Weitzer János-utca 8. szám.

Tanulók fizetéssel felvétetnek.

2306

Szülő- oltványokat

Amerikai sima és gyökeres vesezőket különféle fajtaiban fajtiszta-
sáért juttatva, azaz legdusabb választékban a már évek óta eisonék és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kiskörmendről első szülőoltvány telep.
Tulajdonos: 2219

CASPARI FRIGYES,
Hódgyes (Nagykúliúti mozaik.)

Tessék köpes árjegyzéket kérni!

Női kalap modell ház

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a Salacz-utca 4. szám alatti lakásomban, régebbi szaktudásom alapján egy minden igénynek megfelelő

női- és gyermek kalap-szalont nyitottam. Alakítások izlésesen készülnek, nagy választék legfinomabb gyászkalapban. Beesés pártfogást kér: 2101

Schwarcz Sámuelné,
Salacz-utca 4. szám, I. em.

Legjobb fogviz

1000 nemzetközi kiállításon legnagyobb kitüntetések részesült.

500 koronát Barilla-fogviznek használat mellett, üvege 1-20 kor. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszk. Ed. Barilla-Winkler utda L. Pias Allen, X. Söethé-jáscs 7. Kap. hely minden gyógyszerárán és droguerében. Aradon: G. Földes Kálmán, Deák Ferenc u. 11. sz., Hahs Vilmos, Bartha-utca, Nájos Árpád gyógyszerárán és Vajtek és Weisz droguerében. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 évet 8-40 K. bementve. Kérjük mindenütt határozottan Barilla-téle fogvizet. Hamisítványok jelentős ídőt díjaztatnak. 577

Visszonteladók figyelmébe!

Chocoládé, cacao, Chocoládé-bonbonok és onkorka áruk lerakata: 451

Gábor Miklós
Arad,

Andrássy-tér 19. Salacz-u. sarok.
Helyi és vidéki telefon: 10-59.

Vegyes tűzifa

wagantévként, szonati szállításra kapható

Körösvölgyi 1598
Pálínkaraktárban.

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 65.

Földbirtokosoknak

35 évre 4 1/2% kamat 99 ártolyam,
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes ártolyam,
63 évre 4% kamat 0.85% törlesztés 94% ártolyam mellett, továbbá

aradi és békéscsabai házakra 30 évre 5 1/2% kamat, 1% törlesztés 98 ártolyam mellett törlesztési költségek folyósítást és birtokparcellázásokat elvállalja és gyorsan keresztül vezeti a Budapesti Kölesnöközvetítő és Parcellázó Részvnytársaság Budapest, VIII., Kenyermező-u. 6. Aradi megbízottak: Bonyhádi József ur. Kapa-u. 47., d. u. 2-4 lg. 781

AKI házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadják.

Telefon 961. szám.

Ertesítés!

A n. é. hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy Andrássy-tér 5. szám alatti (a Lloyd palotában) női kalapszalont nyitottam.

Éveken át a külföld legnagyobb városában működtem s így munkám a legcényesebb izlések is megfelel. Alakításokat modell után vállaltok, régi formákat is hasonlóképp alakítok. Kosztümökhez való kalapot azonnal készítek. Szives pártfogást kér

1577 MOHR D. Andrássy-tér 5. (Lloyd palota).

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati léran legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtérmet nyitottam, ahol legújabb európai és amerikai módszer szerint kezeltem betegségeimet, foghúzás teljes érzéstelenítéssel (lagyasztás utján.) Aranyhídak, aranykoronák, mindennemű kauszok fogazatok, szájszájnyílás mellett és légkaurával. Arany, ezüst, amagán, porcellán és cement tömesek (plombák), mérsékelt díjazás mellett készítek. Beesés pártfogást kérve tisztelettel MOHR Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 3-12-ig, d. u. 2-7-ig. Vidékek 24 órán belül kielégítenek. 201

„SANITAS” SANATORIUM

Fizikális-dietétikus gyógyintézet (dr. Lahmann módszer szerint). Vörsej-Délmagyarország.

Földény: Május 1-10-ig — végéig. — Igazgató orvos: Dr. Hahs Lajos.

A sanatorium a hegység alján fekszik, gyönyörű park közepén, a modern hygiénia legszigorubb követelményeinek megfelelően berendezve. Kitünő gyógyeredmények. Prospektus kívánatra.

2148 Az igazgatóság.

Kovácmester és kovácssegéd,

kik kis vasutak javításához is értenek, szonati be-
lépésre

kereskednek.

Seidner Bernát és Fia

Solorszin 2406

Raffiát pótló

szőlőkötözésre kiválóan alkalmas elsőrendű svéd papírból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA”
aradi pamutárugyár r. t.
Mintázott ajánlatok készséggel küldötnék. 1481

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálínkaraktár
Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651.

Felter Teréz kozmetikai intézete Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Szép-
lős, májfoltos, mitesszeres, pattanásos arcot széppé, ráncos, öregedő arcot simává teszek. Szemölcsöt, hajszálakat kikérem nélkül végleg eltávolítok. Vörös orr s kézkezelés, arc-bőrtáplálás. Arcmasszage jutányos bérletben. Hajmesás, ondotálás, hajfestés Henna festékekkel, manikör. Szerek szótkültsége vidékre is. 524

Felter Teréz,
Arad, Forray-utca 4. szám, I. em.

Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket
Gözeplő garnitúrákat
Magánjáró lokomobilokat
Cséplőszekrényeket
Esztergapadokat
Herezéjtöket
Elevátorokat
Motorokat
Gözekéket és
Gözkazánokat

javítottan állapotban vásárol-
nak készpénzfizetés ellenében

FRIEDRICH TESTVÉREK
gépgyára, Temesvár.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-utca 4. szám.

A magyar királyi államvasutak és az arad-esanádi egyesült vasutak patkányirtója.

Levélbeli meghívásra azonnali válaszok vagy személyesen is megjelenhetnek. Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

Tokaji borok

aszu és szamorodni

Herceg Windisch-Graetz töltés

Megrendelhetők viszontelárusítók részére

2021

Erényi Tivadar

a Herceg Windisch-Graetz vezérképviselőjénél

Arad, Deák Ferenc-utca 39.

Telefon 11-48.

Raffiát pótló

szőlőszőlésre kiválóan alkalmas elsőrendű svéd papirból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA”
aradi pamutárugyár r. t.
Mintázott ajánlatok készségei küldetnek. 1451

ELADÓ

egy közvetlen az országút (300 m.) és 12 km. a vasuti állomástól fekvő 25.0 kat. holdas jegenyefenyő erdő, tartalma következő:
4949 szál 10-25 cm.
1194 „ 25-98 cm.

embermagasságban felmért vastagság, összesen 2857 m³, megmunkálásra alkalmas és külön 174 m³ tűzifa átlagos 30 koronával köbméterenként.

Közelebbi felvilágosításokkal előlírtnál Curabancz, u. p. H.-Kristyó. 2439

Macavei Traján

Vizsenteladók figyelmébe!

Chocolád, csokolád, Chocoládé-bontások és onkorok árak
Irekata: 461

Gábor Miklós

Arad,
Andrássy-tér 12. Telefon: 10-50.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcelázását közvetíteni vállalok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megvásárlásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2869

Vegyes tűzifa

waggonstelenként, azonnali szállítása kapható

Körösvölgyi

1638

Pálinkaraktárban.

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtermet nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, foghúzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás nélkül). Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (pfombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses partfogását kérve tisztelettel Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8-12-ig, é. a. 2-7-ig. Vidékiek 24 óra belül kiküldetnek. 401

Alvácza Kénes Hégyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán

megnyilt.

A fürdő 18-38°C hőmérsékletű természetes kénes és szénasavas hévízei

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúzt, köszvény, reumát, ischiást, csontszut, lobo-sodást, benuást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült pavilonokban tiszta, száraz szobák kaphatók, melyek ára 40-60 korona között váltakozik.

Állandó fürdőorvos. Meleg uszoda. Tennisz és tekepályák. Gyönyörű kiránduló helyek. Kitűnő, ózondus levegő.

Közvetlen vasuti állomás. Posta. Sebesült, vagy beteg katonáknak a szoba- és fürdőárából 30% kedvezmény. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál: 2479

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Ajánlok

zsirosszódát

(100% és 128%) azonnali szállítással

Rosenberg József

árúgynök 2478

Arad, Thököly Imre-utca 37.

HÁZ

adás-vételeket és ezekre amortizációs kölcsönöket közvetít. Több kisebb és nagyobb bérházat jutányos áron vételekre ajánl

Szűcs F. Vilmos

Arad, Karolina-utca 10. 2475

Cognac

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Welszberger Sámuel

utóadó

Körösvölgyi Pálinkaraktár

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651

Ócska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre készsünk

Aradi nyomda részvénytársaság

Földbirtokosoknak

30 évre 4 1/2% kamattal 20 arany-lyara,
40 évre 5% kamattal 1% kifizetéses teljes ártóllyan,
60 évre 4% kamattal 0.5% kifizetéses 24% ártóllyan mellett, továbbá

aradi és békesvárosi községek 30 évre 5 1/2% kamattal 1/2% kifizetéses 98 arányban mellett kifizetéses kifizetéses 10% arányban és birtokparcellázásokat előkészíti és gyorsan készségi veszt a Budapesti Közművelődési és Pálinka- és Boripartermékek Arad, VIII. Kanyarok-utca 6. Arad meghívások: Budapesti Közművel. Köp-utca 47. d. a. 2-7-ig

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítottuk.
Minden apró hirdetés ára 3 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 15 fillér.
A vas-tagabb betűkkel kívánt szavakat
mehuszással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/6 óráig ve-
rődik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét,
amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában
nem körözhető, megváltoztassa.

Házasság.

Vidéki 38 éves

Ötveny magántisztviselő 2 leánygyermek-
kel (14 és 11 év) oly néhány ezer korona
készenpénzzel bír 30 év körüli hajadont,
vagy gyermektelen ösvényt vesz el, aki
a frigyét azonnal megkötöhetné. Inkább
iparos szülőkkel származó hölgyek ké-
retnek ajánlatot tenni. Az illető legyen
kissé cianós és egyáltalában megnyerő
külsője, molettabb. Ferfi jóveldele 6-7000
korona között mozog. Ajánlatokat névvel
elküldve a kiadóhivatal továbbítja. Özy Gy.
jellege alatt. 2471

Levelezés.

J.

Nem kegyetlen, hanem komoly gondolko-
zás, ki a szalmaláng fellobbanására még
nem lánog. Az egykor és a jelen nem
bizonyítja eléggé? 2478

Alkalmazást keres.

Hadmentes

35 éves vaskereskedő segéd, legutóbb
fővárosi nagyobb cég irodájában huzá-
mosabb ideig működött, raktárnort vagy
hasznos állást keres. Szives megkeresé-
seket "Hadmentes" jellege alatt a kiadó
közvetíti. 2476

Kiadóhivatal

kereseteléshez, adóírbirtokos családhoz
közvetítőnek ajánlikok korosabb, magános
vagy földbirtokos, ki borkezelési tanfolya-
mot végzett. Szives megkeresést "Meg-
bizható" jellegre a kiadóhivatal tovább-
bit. 2472

Piatat rövid és díjazárú
kereskedő segéd állást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 2475

Német nyelvtanítás

frákat adna, esetleg egész napi foglal-
kozást vállalna. Ajánlatokat a kiadóhi-
vatalba kér. 2481

Egyedül álló urina

azonnali belépésre állást keres vidéken
vagy puatán mint házkiszárazony, eset-
leg házvezető. Wesselényi-utca 30. sz.,
a. 3. 2490

Idősebb urina

ajánlikozik könnyű szolgálatra, esetleg
könnyebb természetű betegápolásra közép-
koru intelligensebb nő. Fizetés másod-
rendű kérdés. Vidékre is emegy. Cime-
ket a kiadóhivatalba küldve "Jó báná-
mód" jellegre. 2497

Négy palástt végzett leány
irodába vagy üzletbe állást keres. Cím a
kiadóban. 2498

Alkalmazást nyer.

Idősebb kemény nő

3 gyermek mellé keresetlik. Németül tudó
előnyben. Ugyanott egy járkőcső fiu
tanulónak fizetéssel felvételik. Luttvák,
Aztalos Sándor-n. 2. 2485

Egy szerény igényű

német kiasszony két gyermek mellé
azonnali felvételik. Thököly-ter 5a. I.
emelet. 2482

Intelligens házasított

keresetlik egy 3 tzből álló aradi család-
hoz. Főzés kívánatik, durvább munkákra
képeség áll rendelkezésre. Leveleib
gánczolat Klein könyvkereskedőhöz. 2484

Helmnter-pár felvételik.

Cím Ferenc-utca 1 sz., földsz. jobb. 2493

Bejárású Hatalabb

korn, 16 fizetéssel felvételik. Jelentkezni
lehet délután 5 és 6 óra közt a városi
vesető híe előtti földszintes vállában. 2500

Irodai kezesebb gyakorlatial

híre kisasszonyt keres: Löwy sór-
tár. 2495

Meg- kötés

Idősebb nő, ki a háai munkában is se-
gédkezik, az gyermek mellé keresetlik.
Cím a kiadóban 2410

Tü- kötés

aki a kettős könyvvel az, gyors- és gép-
írásban teljesen perfect, jó fizetéssel, ál-
landó alkalmazás: talál. Használhatóság
esetében nyugdíj is biztosítottik. Kime-
ritő ajánlatok "Megköv." jelige alatt a
kiadóhivatalba intézendők. 2448

Tízta mindenek szakácsnő

jó bizonyítvánnyal, kerestetik május 1-re,
gyermektelen házaspárhoz. Jelentkezni
Meer M r és Pia festéküzletében. 2417

Deutsches Fräulein

wird in zwei Kuechen gesucht. Adresse
in der Administration. 2464

Póntárkereső kisasszony,

aki gyors- és gépiral is tud, felvételik
Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedésé-
ben Arad, Boros Béni-ter. 2444

Piatat segéd

felvételik Ehrenfeld Ignác fűszernagy-
kereskedésében Arad, Boros Béni-ter. 2443

Ügyes vaskezelőnek

felvételik jó fizetéssel Andrassy-ter 7.,
I em. 5. 2480

Egy ügyes fia kifutónak

jó fizetéssel, nyomdánkban felvételik.

Lapkiterelő-pár

16 fizetéssel felvételik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 2481

Nyomdász-tanulóknak

felvételik két fia, kik a 14. évet beöltöt-
tek és legalább 6 osztályt végeztek. B5-
vebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

50 korona jutalmat

adok annak, aki május 1-re modern 3
vagy 5 szobás lakást ajánl. Wajly, Deák
Ferenc-utca 30. 2431

Kiadó lakás.

Buzerózt szoba

1 vagy 2 ágyval azonnal kiadó, Minorita-
palota I em. ajtó 20. 2356

Két buzerózt

szoba garson lakásnak kiadó. Cím a ki-
adóhivatalban. 2408

Gyerekek

a pincetéri villamos megálló kö-
vetően közelében egy utlakas, 4 szoba,
tágas mellékhelyiségekkel azonnalra el-
adás kiadó Pástöttelepon. 2496

4 szobás buzerózt

lakás május 1-re kiadó. Brásóbet-kört 11.
Bővebbet Roth Testvérek. 2499

Ingatlan.

Vécsey-utca 7., Schwelidel József-
utca 1. szám alatti bérházak eladó. Bő-
vebbet Varga eukrász, Szabadság-ter. 2483

Éiadé

emeletes ház 3 nagy modern lakással,
emeletes raktár és 2 nagy pincelhelyisé-
gek. Bővebb felvilágosítást ad Hegyesi
Géza Arad, Bocskay-ter 4. sz. Tele-
fon 249. 2409

Bérház

8 lakással eladó. Kossuth-utca 40. 2470

Gyógyászat.

Műb és vaskatagag

Ülmi fehér kenőcs kapható egyedül
erence-téri Vajdits-gyógyszertárban. Kis-
vagy 2 korona, nagy csomag 3 korona 50
er. 6171

Hehs Vasas ebizakern.

Suveren szer verszegénység, sápkór, szé-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak,
láz, általános gyengeség ellen. Paratlan
vérképző és vérjavító biztos óvszer ma-
lárikus fertőzések- és minden infekcióból
eredő meg- betegedés ellen ugy felnöt-
teknek, mint gyermekeknek. Ara 5 kor.
Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Vétel és eladás.

U-Árdáskirályné

és az összes nemzeti ünnepségek állandóan
kaphatók Deák Béni könyv- és papir-
kereskedésében, Pozray-utca. Telefon 902
szám. 871

Éiadék

Nérfi ruhák, íróasztal, csukott mosdó.
József főhe ceg-utca 3., földszint. alra. 2488

Kerékpár, szabadonutató,

teljesen jó gumikkal, eladó. Thököly
Imre-utca 4. 2477

Piatat Kézvege kellik

ajánlunk mik közzet tart, 100 kg. balak-
ban K 14:0 → Özy, Schwarz J. utca és
Pia, Biek. 2488

Virággyegek

viola, hajnalka, petonía, asster, stb. kap-
hatók János Károly virágkereskedésében
Arad, Zrinyi-utca, Bohus-palota. 2489

Böszötte eladó.

Deák Ferenc-utca 29. Telefon 1134. 2487

Veszek pénz. Ösdüget

bármilyet használhat és nem töröttel)
30 filleret drájt, vidékről utáuvétel
minden be- elantés nélkül Kraus Henrikné,
Arad, Bocskay-ter 5. sz. 2311

Éiadé

Özy Jakabffy Zoltánné Kupa-puatai gar-
daságban posta Dombiratos, három ter-
9 hónapos tisztavér Linc. linc. utcairei te-
nyezkán, egy drb 4 éves 162 cm. ma-
gas, jolytalan paj. kiváló esziszozatu,
Furizó ménkő. 2447

Kiegészítő ebizakern

12 drb bőszekekkel, olcsón eladó. Cím a
kiadóban. 2466

50 ezer e-erep-aszító deszka

szembeszüntetés miatt azonnal eladó.
Cím a kiadóban. 2440

Függöny

egy ablakra, deszka, ablakok és egy
nagy letra eladó. Cím a kiadóban 2468

Használó ólom

megvétele kerestetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 2492

Különtéle.

Kiadé.

József főhe-eg-utca 22. sz. alatt 3 szoba
és 2 udvari szobából álló helyiség irodá-
nak 1. év május hó 1-ől kiadó. Bővebbet
az Aradi és csanádi egyesült vasutak
Magánüzemeltetnek központú felügyelőcsé-
nél. 1868

Piatat helyiség

világos és száraz, raktárnak igen alkál-
mas, kiadó. Bővebbet Messenger Boy Vél-
letatnál. 1987

Ceépi gépet keresek

javításra és ceépiéma. Cím a kiadóhiva-
talban. 2494

Irógépek

új és használt, üzemkalkélok, szakszerti
javítások, írásmunkák és sokszorosítások,
gópírás tanítás Hednér József írógép-
szakiiskolájában Szeles-utca 2. Telefon
11-41. szám. 421

Apróhirdetések

az "Aradi Közlöny" részére felvételnek
a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-utca
2. Ugyanott kapható az "Aradi Közlöny."

Tyukasz

és minden bőrkeményedés ellen biztosan
ható szer, Hehs gyógyszerár tyukaszem-
tapasza. A legmeggröszöttebb tyukaszem-
tapasza párnapi használata után levalik,
a gyötörő fájdalom azonnal megszűnik.
Ara 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes
gyógyszertár Arad. 12

Szalontutert keres
hérbe egy vészi étközde havi díjazásért.
A fiatalok R. A. jelige alatt a kiadóhiva-
talba kéretnek. 2454

Nincs beazta.

Használjunk helyette Trichloräthylent,
nem ro baró, meg nem gyujtható, nem
büzös pószere az előbbinek, ennél sokkal
hatásosabb, ára 70 fillér. Hehs Vilmos
gyógyszertára, Battány-utca. 1403

A drága vanilliat

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanil-
lon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrá-zo-
nak, vendégülöknök nekülözhetően. Föld-
des gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Teljes

Oveda felszerelés eladó.

Ugyanott alapos

Zongora oktatás

kezdők és haladók részére.

Cím a kiadóban. 2491

Első osztályu tűz fa

vagrontételekben, ölenként
és felfürészelve intányosan
kapható

Aufricht Miksa

fakereskedésében Arad, Kossuth-
végén, (Ö-temető előtt). Vároai és
megyei telefon 69. 2273

Értesitem a n. 6. községet, hogy a
drágaság megszüntetésére hoztak Sze-
gedről naponként

Élő kárászt,

melynek kilóját üzletemben a piacra
1.60 koronért árusítom. Nagy balak na-
ponként kaphatók. Csütörtökön nagy vá-
laszték.

Ajánlok makói hagymát, fokhagymát dug-
hagymát, tormát, szöszegfűvet, mindenféle
szöszeg magokat. Legtöbbnyire paraffin
gyertya, olgáratka hüvely, cipőkrem, nagy-
ban és kicsinyben. Megköttem a szöszeg
üjdonságok szállítását, legolesőbb nap-
árban; fajessalata, nyári retek, stb. Vidéki
rendelések előre beküldése ellenében mel-
tányos árban.

A község szives pártfogását kérem:

Luttvák József,

Aztalos Sándor-utca 3. Interurbán telefon
815. Pénzest estétől szombat estig zárva. 1065

Gépolajok,

Mengerolaj,

Kocsikenőcs,

Rézgálic,

Raffa háncs,

Gyufa,

Keményítő,

Takarmanyrópa mag

állandó nagy raktár

Hubert József

Arad.